

Az Ökotárs Alapítvány a zöld mozgalom erősítésén, támogatásán keresztül kíván hozzájárulni egy környezettudatos, a nyilvánosság részvételén alapuló demokratikus intézményrendszer és társadalom kialakulásához.

A környezetvédő mozgalom fejlődését az Ökotárs Alapítvány adományokkal, tréningekkel, ösztöndíjas programokkal és szükség szerint szakértői, illetve technikai segítséggel kívánja elérni.

AZ ALAPÍTVÁNY MUNKATÁRSAI

Foltányi Zsuzsa
igazgató

Majoros Kriszta,
Temesvári Szilvi
az Adományi program vezetői

Gresó Zoltán
programfelelős

Móra Veronika
a Közösségek joga az információhoz
program vezetője

Tarnik Csilla
a Képzési és a Borostyánkőút
programok vezetője

Marticsek József
Vidékfejlesztési programvezető

Pécsi Paula
a Tisza program vezetője

Michelberger Balázs
rendszergazda

Fehér Tamásné
könyvelő

Márton András
polgári szolgálatos asszisztens

Csepreghy László
polgári szolgálatos asszisztens

AZ ALAPÍTVÁNY KURATÓRIUMA

Dr. Farkas Ilona
orvos
a „Rák Ellen, az Emberért,
a Holnapért” Alapítvány titkára

Foltányi Zsuzsa
biológus-vegyésszermérnök
az Ökotárs Alapítvány igazgatója,
az Ö.K.O. szerkesztője és az Energia
Klub egyik alapítója, az adományi
bizottság tagja

Hartman Mátyás
agrármérnök
a gödöllői Szent István Egyetem
Környezetgazdálkodási Intézet,
Környezeti Elemek Védelme
Tanszékének tanársegédje,
az adományi bizottság tagja

Dr. Kalas György
jogász
a győri Reflex Egyesület vezetőségi
tagja, az Ökológiai Stúdió Alapít-
vány alapítója, a Hulladék Munka-
szövetség elnöke, az adományi
bizottság tagja

Kocsis Anikó
ökológus
az Ökorégió Alapítvány ügyvezetője,
az adományi bizottság tagja

Kosztolányi István
Kertésszermérnök, szervezetfejlesztési
tanácsadó

Nagy Ágoston
geológus

Zalatnay László
meliorációs agrármérnök
a kuratórium elnöke, a nyíregyházi
székhelyű E-misszió Egyesület
elnökségi tagja, az adományi
bizottság tagja

A FELÜGYELŐ- BIZOTTSÁG TAGJAI

Csongor Anna
szociológus, tanár
az Autónia Alapítvány igazgatója

Fodor Réka
kertésszermérnök
a Könyvvizsgáló, Adó- és
Közgazdasági Tanácsadó Kft.
könyvvizsgálója

Az adományozás bonyolult, felelősségteljes munka. Az elmúlt évtizedben nemcsak magunk igyekeztünk kitanulni ennek minden csínját-bínját, de törekedtünk arra, hogy Magyarországon szélesebb körben is polgárjogot nyerjen e hivatás. Elveinket és módszereinket a mai napig alakítjuk és csiszoljuk, annak érdekében, hogy mindinkább megfelelhessünk eredeti célkitűzésünknek, a civil társadalom – és ezen belül elsősorban a környezetvédő mozgalom – kisebb léptékű, de gyors, hatékony, rugalmas és átlátható támogatásának.

Az első időszakban kuratóriumunk a támogatás felső határát 300 000 Ft-ban szabta meg, de a későbbiekben ez a kötöttség megszűnt. Ennek ellenére gyakorlatunkban még ma is ritkán fordul elő egymillió forintot megközelítő vagy azt meghaladó támogatási összeg, különösen az általános adományi programban. Évente rendszerint 100-110 pályázatot tudunk támogatni, összesen mintegy 30-40 millió forinttal.

Tudjuk, hogy az elmúlt években jelentős fejlődési pályát befutott, „intézményesedett” szervezetek számára az általunk adott támogatás összevételeik mellett eltörpül, és csak az időnként mutakozó kisebb költségvetési „lyukak” betömésére jó. Ugyanakkor nap mint nap megkeresnek bennünket a kisebb, újabb, egy ügyet felvállaló szervezetek, helyi közösségek és

csoportok, amelyek számára már néhány száz-ezer forint is óriási előrelépést jelent: lehetővé teszi működési alapjaik megeremtését, tagságuk megerősítését, szervezetük ismertebbé tételét. Továbbra is az ilyen, feljövő kezdeményezésekre szeretnénk összpontosítani.

Adományi elveink

Az Ökotárs Alapítvány adományi programjaival olyan tevékenységeket kíván támogatni, amelyek a környezet, a helyi közösség és az egész társadalom számára haszonnal járnak és a fenntartható fejlődést szolgálják.

Előnyben részesülnek azok a tervek, amelyek:

- **a problémák gyökereire rendszerszemléletű megoldásokat kínálnak, túllépve az általános környezetvédelmi megközelítésen;**
- **erősítik a civil szervezetek mozgalmi jellegét, közvetlen akciókkal érik el céljaikat;**
- **növelik a zöld szervezetek társadalmi bázisát, tagságát, lakossági kapcsolataikat, társadalmi elismertségüket;**
- **fokozzák az együttműködést a környezetvédő civil szervezetek és a társadalom más szereplői (más civil szervezetek, az állami, önkormányzati és üzleti szektor) között és a környezetvédő mozgalmon belül;**
- **elősegítik a zöld gondolkodás és életmód elterjedését, az emberek belső éréstét; választ adnak az új közép-európai kihívásokra.**

ÁLTALÁNOS ADOMÁNYI PROGRAM

Az általános adományi program 2001-ben a megszokott módon folytatódott. Ebben az évben, hathetente üléselő adományi bizottságunk a beérkező 104 pályázat közül ötvenhatnak ítelt meg támogatást, összesen 16,6 millió Ft értékben (1. adományi lista). Ebből három esetben kölcsönt adtunk, ami különösen az állami támogatások kifizetésének akadozása, illetve az utófinanszírozású támogatási forma terjedése miatt egyre nagyobb jelentőségű. Ez is jelzi, hogy a nagyobb szervezetek alapítványunkat egyre inkább afféle „vésztartaléknak” tekintik, azaz akkor fordulnak hozzánk segítségért, ha átmeneti nehézségekbe ütköznek.

A pályázó szervezetek között sok újonnan alakult, helyi kezdeményezésű lakossági csoport volt, amelyeket valamilyen, közvetlen környezetükben felmerülő probléma hívott életre, mint például Jászapátiban, ahol a lakók egy régi veszélyeshulladék-lerakó örökségével próbálnak megbirkózni. Emellett továbbra is jelentős arányban szerepelnek az úgynevezett jeles napok (például Föld napja), a különböző kiadványok (köztük egyre többször külföldi „alpművek” fordítása), illetve a térségi együttműködést erősítő kérelmek.

ENERGIA PROGRAM

Alapítványunk 2001-ben is meghirdette az *Alternatíva az atomenergiára* című pályázati programot. Ez alkalommal nagyobb hangsúlyt fektettünk az atomreaktorok élettartam-meg-

hosszabbításával, az új nukleáris alapok létrehozásával és működtetésével, az ellenőrző hatóságok függetlenségével, illetve a nukleáris hulladék elhelyezésével és a lehetséges lerakó kutatásával foglalkozó, azokat nyomon követő és bíráló programok támogatására. Ezt különösen a paksi erőmű 2012 és 2017 között esedékesé váló bezárásának, illetve lehetséges élettartam-növelésének kérdése teszi aktuálissá. A március elejéig beadott pályázatok közül adományi bizottságunk 5 szervezet összesen 12 pályázatát tartotta támogatásra érdemesnek (1. adományi lista). E prog-

ramok jó része a már korábban megkezdett tevékenység szerves folytatását jelentette.

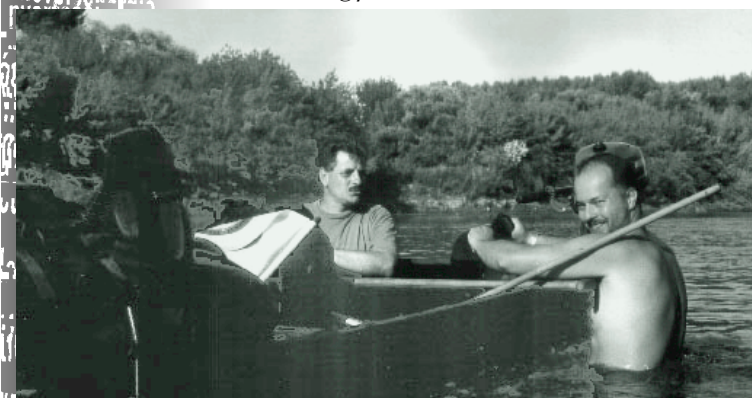
A segítségünkkel megvalósuló programok egy része igazán nagyszabású eredményt hozott. Az Energia Klub az augusztusi Sziget fesztiválon felállított antinukleáris sátora az évek során Zöld udvarrá nőtte ki magát, napenergiával üzemeltetett színpaddal. A részt vevő környezetvédő szervezetek bemutatkozásán kívül vitákra, a Global Projector névre keresztelt, a globalizáció árnyoldalaival foglalkozó filmek vetítésére és koncertekre is sor került. Az udvar rendkívül népszerűnek bizonyult a Sziget látogatói között. A tudatformálásnak ezt a hatékony eszközt honosította meg az E-Misszió Egyesület is, aki a tokaji Hegyalja fesztiválon jelent meg önálló sátorral.

TISZA PROGRAM

A 2000. évi tiszai ciánkatasztrófa adott válaszként indított programunk 2001-ben új pályázati kiírással folytatódott. Ebben az évben is elsősorban a folyó mentén működő civil szervezetek közötti együttműködést erősítő, és a fo-

lyóvíz fenntartható fejlődését szolgáló programokat támogattuk három országban: Magyarországon, Romániában és Jugoszláviában. A lebonyolításban továbbra is korábbi partnereinkkel: román „testvér” alapítványunkkal, illetve a Regionális Környezetvédelmi Központ jugoszláviai helyi irodájával működtünk együtt. A május végi határidőre összesen 32 pályázat érkezett (Magyarországról 11, Romániából 7, Jugoszláviából 14), amelyek közül tizenegyet részesített támogatásban a három ország képviselőiből erre az alkalomra felállított speciális szakértői bizottság (1. adományi lista). Munkatársaink a programok végrehajtása során is szoros kapcsolatot tartottak a támogatott szervezetekkel, és így számos új és érdekes megközelítéssel és példával találkozhattunk. A Milosevic-éra végnapjaiban ellenzéki szervezetként ismertté vált OTPOR! zrenjanini csoportja például sikerrel ültette egy asztal mellé a helyi lakosságot, az önkormányzatot és az ipari üzemet, hogy közösen keressenek megoldást a Bega folyó szennyezettségének csökkentésére. Az OTPOR! vízminták elemzésével bizonyította különböző ipari eredetű szennyező anyagok jelenlétét. A vízszennyezés tényét az üzemek egy része elismerte és a kerekasztal-megbeszélés során ígéretet tettek szűrőberendezések felszerelésére.

A folyó másik „végén”, a Felső-Tiszán a Palocsa Egyesület által létrehozott közhasznú

társaság 12 helyi önkormányzattal együttműködve újszerű térségfejlesztési programon dolgozik. Ennek keretében a térség gazdálkodását a vízjárásnak megfelelően tervezik átalakítani, térinformatikai modellek felhasználásával és az eddigi nem fenntartható és költséges szántóföldi műveléstől eltérő módszerek meghonosításával. A kezdeményezés a Tisza-program keretében kidolgozásra kerülő folyófejlesztési stratégia és a tervezett folyófejlesztési kézikönyv számára is fontos gyakorlati példa.

Romániában a nagyszebeni ECOTUR szervezet két összefüggő programjának sikeressége sokféle tevékenységen alapul, beleértve a Küküllők, az Ompoly és Maros folyók sokoldalú monitorozását, a folyó menti falvak és városok helyhatóságainak, a fiataloknak, valamint az oktatási intézményeknek a kiterjedt bevonását a programba. Összeállítottak egy kiadványt, amely tanácsokat ad a folyó menti települések fenntartható fejlődési stratégiájának kidolgozásához és a befektetési pályázatok megírásához. A szervezet tagjai komoly munkát végeztek a lakosság körében a mentalitás megváltoztatása érdekében.

Tevékenységünk fontos eleme, hogy adományozottainkat a pénzbeli támogatás átutalása után sem „hagyjuk magukra”, és más, kevésbé látványos technikai segítséggel is igyekszünk hozzájárulni tevékenységük sikeréhez. A folyamatos, mindennapi munka magába foglalja sajtókapcsolataink rendelkezésre bocsátását, szakértői vagy jogi segítség felkutatását, együttműködő partnerek megkeresését, és a kisebb, önálló irodával nem rendelkező szervezetek továbbra is igénybe vehetik irodai berendezéseinket – fénymásolókon készül például az Élőfalú Hírlevél. Internetes adatbázissal segítjük a környezetvédőket adójuk 1%-ával támogatni kívánó állampolgárok tájékozódását.

A technikai segítségnyújtási program évek óta legmarkánsabb, rendszeresen ismétlődő tevékenysége az utolsó szerdai „havi találkozó”. E fórumok alkalmat teremtenek a zöld mozgalom képviselőinek aktuális, fontos ügyeik megvitatására, illetve az államigazgatás képviselőivel való találkozásra. Az év első felében már-már úgy éreztük, hogy a havi találkozó intézménye, betöltve küldetését, idejétmúlttá vált, mivel kevés volt a téma és az érdeklődés is lanyhult. A későbbi hónapok azonban megmutatták, hogy a változá-

sok és új fejlemények időszakában igenis szükség van erre a találkozási lehetőségre. A non-profit szervezetek működését irányító jogszabályok megváltozásáról, illetve a tervezett lobbitorvényről szóló tájékoztatók ismét számos érdeklődőt vonzottak és élénk vitát váltottak ki. Ezért a találkozók szervezésével a jövőben sem fogunk felhagyni.

TÁJÉKOZTATÁSI PROGRAM (KÖZÖSSÉGEK JOGA A TUDÁSHOZ)

Segítségnyújtásunk része, hogy törekszünk olyan ügyek felvállalására és képviselésére, amelyek valamiért (például az emberi erőforrás vagy kapacitás hiánya miatt) nem részesülnek kellő figyelemben. Az elmúlt években ilyen kiemelt ügy volt a géntechnológia, a kémiai biztonság és az ökológiai fogyasztóvédelem. Ez utóbbi témában az év végén sikerült megjelentetnünk egy hiánypótlónak mondható kiadványt: dr. Rózsa Sándor Testápoló kislexikonát. A 160 oldalas kézikönyv ismerteti a kozmetikumokban található gyakoribb összetevőket, azok szerepét, egészségügyi értékelését, és felhívja a figyelmet az esetleg kockázatos anyagokra. A kiadvány irodánkban beszerezhető.

2001-ben részt vettünk egy jelentős nemzetközi programban, a washingtoni World Resources

Institute, valamint a Környezeti Jog és Management Egyesület (EMLA) által indított úgynevezett Hozzáférési kezdeményezésben. Ennek célja a környezeti ügyekben való társadalmi részvétel megvalósulását és gyakorlatát mérő indikátorrendszer kidolgozása, ami a jövőben lehetővé teszi majd az országok közötti összehasonlítást, illetve az időbeli változások mérését e jogok érvényesülése terén.

2001 folyamán az előzetes indikátorrendszer tesztelése folyt világszerte összesen 10 országban. Az Ökotárs a miskolci Ökológiai Intézetrel és az EMLA-val közösen a hazai előfelmérés gyakorlati munkálataiban vett részt. Ennek keretében interjúkat készítettünk az illetékes államigazgatási szervek képviselőivel, civil szervezetek munkatársaival, dokumentumokat elemeztünk, és próba-megkereséseket kezdeményeztünk a környezeti információk gyűjtéséért felelős hatóságoknál. A hazai vizsgálat eredményeit a novemberben Budapesten tartott nemzetközi konferencián ismertettük a többi résztvevő ország képviselőivel.

Testápoló kislexikon

Több mint testápolók: kozmetikumok átvilágítása

Kozmetikum-összetevők listája –
egészségi értékeléssel

A gyártók trükkjei

Drága krém – olcsó hatás

Káros anyagok

Keverjünk krémet házilag – RECEPTEK

A magyar országfelmérés eredményei

Magyarország teljesítménye átlagos a környezeti demokrácia, tehát a környezeti információkhoz való hozzáférés, a döntéshozatalban való közösségi részvétel, a jogorvoslatok és a részvételre képesítés terén, vagyis egyes területeken büszkélkedhetünk kiemelkedő, bár nem innovatív eredményekkel (például a környezetvédő társadalmi szervezetek bevonása az egyes kormányzati bizottságok munkájába); egyes területeken teljesítményünk megfelel a világ trendjeinek, illetve a térség általános fejlettségének (például a környezeti hatásvizsgálati eljárás szabályozása); más területeken pedig elmarad az elvárhatótól (például a koncessziós eljárások szigorú titkossága és hozzáférhetetlensége). Összességében azonban megállapítható, hogy Magyarország teljesítménye e téren a Hozzáférési **kezdeményezés** által alkalmazott indikátorok szerint „jó közepes”.

Példák: ahol még van mit tenni

1. Az információhoz való hozzáférés

Hiányoznak a vizek állapotára, minőségére vonatkozó adatszolgáltatás eljárásrendjére és a költségtérítésre vonatkozó jogszabályi vagy belső előírások. Ezért fordulhat elő, hogy még egyazon hatóság területi szerveinek is különböző a gyakorlata megkeresés esetén. Hiányoznak az aktív információterjesztési rendszerek.

A katasztrófahelyzetekkel kapcsolatos lakossági tájékoztatás terén jellemző, hogy nem készül utólagos átfogó jelentés a szennyezés következményeiről, bár az akut helyzetben a tájékoztatás folyamatosan és időben eljut az érintettekhez, illetve a sajtóban is szinte azonnal megjelenik.

Az üzleti titok gyakori túlértékelése jelentős akadály: a hatóságok gyakran nincsenek tisztában azzal, mi esik ennek körébe, ezért a legbiztosabb módszerként minden ilyen adat kiszolgáltatásától elzárkóznak. Példák: koncessziós szerződések felülvizsgálatának, eredményeinek titkossága, betekintés vállalatok létesítményi jelentéseibe az adatkezelő hatóságoknál „egyedi elbírálás” alapján.

2. Részvételi (beleszólási) jog

Az építési, bányászati, vízgazdálkodási, erdészeti stb. hatóságok nem ismerik el tevékenységük környezeti vonatkozásait, s legtöbbször elzárkóznak a közösségi részvételtől.

3. Jogorvoslati joghoz való hozzáférés

A bíróságok túlterheltsége a környezetvédelmi ügyek gyakorlatában is időtlen eljárásokat eredményez. Gyakran megeskik, hogy az építkezést már régen befejezték, és az építményt használatba vették, mire az elsőfokú döntés megszületik a peres eljárásban. Amennyiben a per információszolgáltatás miatt indult, kérdésessé válik az esetleg megnyert per végén az adatok érdemi jelentősége az eredeti megkeresés után fél évvel.

KÉPZÉSI PROGRAM (ÁTFOGÓ SZERVEZETFEJLESZ- TÉS A FENNTARTHATÓSÁGÉRT)

2001-ben az Átfogó szervezetfejlesztési program keretében túlnyomórészt már a szervezetek harmadik csoportjával dolgoztunk együtt, amelyeket még az előző év végén, pályázati úton választottunk ki. A körülbelül egy-másfél éves, tréningeket, szervezetfejlesztési konzultációkat és pénzügyi támogatást is magában foglaló program célja a civil (ebben az esetben hangsúlyozottan nemcsak környezetvédő) szervezetek hosszú távú szervezeti fenntarthatóságának megteremtése, a stratégiai tervezés, a szervezeti célok elérését akadályozó problémák feltárása, megoldási alternatívák kidolgozása és végrehajtásuk támogatása. A szervezetek küldetésének és jövőképének a felvázolásához, a projekttervezéshez és végrehajtáshoz nyújtott facilitatori segítség mellett a programot közös tematikus képzések is kiegészítik, elsősorban a vezetőképzés és a kommunikáció terén.

A program jelenlegi szakasza 2001 januárjában kétnapos nyitó tréninggel indult, amikor alkalom nyílt egymás szervezeteinek, illetve a facilitátoroknak a megismerésére, valamint a részvételi elven alapuló képzési módszerbe való betekintésre. Ezután kezdődött minden szervezetnél a körülbelül hatnapos stratégiai tervezés,

amely során a csoport tagjai közös projektet dolgoztak ki. Ennek pénzügyi támogatására pályázhattak az Ökotárshoz október végéig. A kuratórium az ÁSZ-program harmadik körének szervezetei közül négy pályázatát támogatta, egy esetben a halasztásról szóló döntés született. A projektek végrehajtásának oroszlánrésze 2002-re marad, de a szervezetek a megvalósítás során is számíthatnak a facilitátorok segítségére és tanácsaira.

Mindeközben tovább folyt a munka az előző csoport szervezeteivel is, amelyek az év folyamán a már korábban megtervezett projektjeik végrehajtásán dolgoztak. Szervezési képességeik elmélyítése és a menet közben felmerülő problémák megoldása érdekében összesen nyolc napig vehették igénybe a facilitátor segítségét. E programok többsége az év folyamán sikerrel lezárult. A Zalai 'A Nostru' Egyesület a Cigányság Jogaiért például megnyitotta kávéházát, amely a helyi roma fiatalok számára kínál találkozóhelyet, kulturális programokat és álláskeresési segítséget. Programjuk folytatása érdekében pedig pályázatot nyújtottak be az Országos Foglalkoztatási Alaphoz.

Alapítványunk mindig is nagy hangsúlyt fektetett a vidéki kezdeményezések támogatására a jobb helyzetben lévő fővárosiakkal szemben. Az elmúlt időszakban, részben az Európai Unióhoz való csatlakozás hatására előtérbe került a regionalizmus, a leszakadó térségek fejlődése, ami új, integrált szemléletű megközelítést kíván. A gazdaság egyoldalú fejlesztése mellett ezekben azonos hangsúllyal kell hogy szerepeljen a vidék népességmegtartó ereje, a természeti és kulturális örökség megőrzése, valamint az adott táj helyi sajátosságaihoz való alkalmazkodás a hosszú távú, környezeti és társadalmi értelemben vett fenntarthatóság megteremtése érdekében.

Ebből a munkából az Ökotárs Alapítvány is kiveszi részét: az elmúlt években több olyan programot indítottunk, amelyek aktív segítségnyújtással és együttműködéssel próbálnak hozzájárulni egy-egy kistérség fejlesztési erőfeszítéseinek továbbviteléhez és sikeréhez. Közös szellemiségünk mellett leginkább itt érhető tetten működésünk regionális jellege is, hiszen vidékfejlesztési programjaink zömét a határokon túli szlovák, cseh és lengyel testvérszervezeteinkkel közösen bonyolítjuk le.

A cigány közösségek fenntartható gazdálkodási tevékenységét célzó programot 2001-ben immár ötödik ízben hirdettük meg. Az Autonómia Alapítvánnyal közös Zöldmunka program keretében szeretnénk elősegíteni a cigányság azon hagyományos tevékenységeinek újraélesztését és fenntartását, amelyek a megélhetés mellett a helyi természeti környezet megővését is szolgálják, például extenzív állattenyésztés, gyógynövénygyűjtés és -szárítás, gyümölcsaszalás.

Ebben az évben az Ökotárs Alapítvány elsősorban a program előkészítőjeként szerepelt. Az áprilisban beérkezett pályázatok közül adományi bizottságunk tizenegyet támogatott, egy-egy nagyobb projekt előkészítését szolgáló összeggel. A programok kidolgozásában mentori segítséget is nyújtottunk, valamint szemináriumot rendeztünk a fenntarthatóságról. A pályázatokat a szervezetek az Autonómia Alapítványhoz nyújthatták be. A 11 közül az utóbbi kuratóriuma hat program megvalósításához adott támogatást, illetve két további más alapítványi alprogramhoz irányított át.

BOROSTYÁNKŐÚT PROGRAM

Alapítványunk 2001-ben is folytatta és kiterjesztette a Krakkó-Budapest közötti „zöldfolyosót” felölelő, három országra kiterjedő együttműködési programot. Célunk a térségben élő közösségek közötti kapcsolat megteremtése, kulturális és természeti örökségük megőrzésének elősegítése, a helyi termékek újjáélesztése és népszerűsítése; mindezt elsősorban az ökoturizmusban rejlő lehetőségek kiaknázásával és elterjesztésével.

Helyi partnerünk, az Ipoly Unió a Duna- és az Ipoly menti kerékpárút kiépítéséért, valamint a határ menti vasút visszaállításáért folytatott, egyre több sikert hozó küzdelme mellett már az „Utazás 2001” kiállításon is megjelent, alternatív lehetőségeket kínálva a környezetromboló tömegturizmus uralmával szemben. A nyár folyamán tanulmányutakat szerveztünk szlovák, cseh és lengyel partnereinkkel a térségben még kevésbé ismert új megközelítés, a természeti és kulturális örökséget bemutató ökomúzeum létrehozásának felmérése érdekében. Folyamatban van egy közös turisztikai internetes adatbázis kiépítése is, amely szálláslehetőségeket, kerékpáros, lovas és vízitúra-útvonalakat kínál az érdeklődőnek, bemutatja a helyi örökséget, gazdálkodási és kézműves hagyományokat és termékeket. Az év folyamán a környezetbarát turizmus országos szinten is egyre nagyobb figyelemben ré-

szesült, mint a vidéki térségekben növekvő fontosságú, alternatív megélhetési forrást kínáló tevékenység. Az Ökotárs Alapítvány lehetőségeihez mérten igyekszik segíteni ezt a folyamatot, főként úgy, hogy részt veszünk a Környezetgazdálkodási Intézet által létrehozott munkacsoportban, amelynek feladata az ökoturizmus fogalmának meghatározása és egységes feltételrendszerének kidolgozása.

VIDÉKI ÉLETTÉR PROGRAM

Az Ökotárs Alapítvány legfiatalabb programja hosszú előkészítési szakasz után 2001 nyarán indult. A négy országban (lengyel, cseh, szlovák és magyar) párhuzamosan futó munka célja, hogy támogassa országonként három, modellértékű kistérség fenntartható fejlesztési programjának végrehajtását, részben kisebb léptékű adományokkal, részben tanácsadással és képzéssel, három területen:

- fenntartható mezőgazdaság;
 - környezetbarát turizmus;
 - energiahatékony és megújuló energiaforrások.
- Mindezek mellett a kétéves munka fontos eleme lesz a térségek közötti tapasztalatcsere elősegítése is. A program alapvető módszereit és tematikáját közös regionális találkozókön dolgozták ki, jelenleg a helyi partnerekkel való együttműködés részleteinek tisztázása folyik.

PHARE ACCESS PÁLYÁZATOK LEBONYOLÍTÁSA

A Központi Környezetvédelmi Alap társadalmi szervezeteket támogató keretének 1997-es és 1998-as szétosztása során szerzett

tapasztalatainkra alapozva, alapítványunk még 2000-ben sikerrel megpályázta a PHARE ACCESS program környezetvédelmi célú mikroprojektjeinek külső lebonyolítását. Reméltük, hogy ezáltal olyan betekintést nyerhetünk az Európai Unió támogatási eljárásaiba, amit a későbbiekben sikerrel hasznosíthatunk a hazai civil szektor érdekében.

Egyéves tapasztalataink azonban sajnos arról győztek meg bennünket, hogy az Unió forrásai, főként a kisebb szervezetek számára alig-alig hozzáférhetőek, nehezen hasznosíthatók, és ez várhatóan a jövőben sem lesz másképp. A kifejezetten helyi csoportoknak szóló mikropályázatok megírása még a profi szervezetek számára is kemény diónak bizonyult. A döntési folyamat hierarchikus rendszere és az EU belső bürokráciájának nehézsége folytán a 2001 áprilisában beadott és támogatást nyert pályázókkal 2001 végén még nem kötöttek szerződés. Az EU határidői folyamatosan csúsznak, ami miatt a szervezetek a pályázatukban vállalt, időhöz kötött kötelezettségeiket aligha lesznek képesek teljesíteni. Ugyanakkor a rendszer mind az Ökotárs, mint lebonyolító, mind pedig az adományozottak elé egyre újabb és újabb papírmunkát igénylő sürgős feladatokat állít.

KÖZÉP-EURÓPAI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Az elmúlt öt-hat évben, az Environmental Partnership for Central Europe (EPCE) konzorcium „felnőtté válása” óta az öt tag (cseh, lengyel, magyar, román, szlovák) között éves rotációban váltakozik a csoport vezetése. 2001-ben az Ökotárs Alapítványnak jutott ez a megtisztelő szerep. A konzorciumvezető feladata az alapítványok közötti kommunikáció és együttműködés serkentése, az adományozókkal való kapcsolattartás koordinálása, de főképpen az éves adományozói közgyűlés megszervezése. Magyarországon ilyet 1997-ben rendeztünk, akkor Budapesten. 2001 júniusában Győrött láttuk vendégül amerikai és európai támogatóink képviselőit, a lengyel, cseh, szlovák és román alapítványok munkatársait és kuratóriumi tagjait, valamint más partnereinket. A közgyűléshez háromnapos szeminárium is kapcsolódott, „Helyi perspektívák Közép-Európában a XXI. századra” címmel. Itt az EPCE alapítványokkal együtt dolgozó, a fenntartható fejlődés gyakorlati megvalósításán, a kulturális és ter-

mészeti örökség megőrzésén fáradozó helyi kezdeményezések mutathatták be munkájukat és eredményeiket. A rendezvényen alkalmuk nyílt arra, hogy a térség más országainak hasonló erőfeszítéseiről kicseréljék tapasztalataikat a siker és a sikertelenség okairól, a megvalósítás útjában álló akadályokról és buktatókról.

Az EPCE konzorcium regionális jellege egyben legfőbb erőssége is, mivel olyan partneri viszonyok kialakítására ad lehetőséget, amelyekre a csak országos szinten működő szervezetnek nem nyílna módja. Ennek egyik kézzelfogható eredménye a „Vidéki élettér” program, ami hosszú előkészítési folyamat után, a Német Szövetségi Környezetvédelmi Alap támogatásával 2001 nyarán indult. A térségi szinten 12 helyi modell-kezdemenykezéssel együtt dolgozó, azok továbbfejlődését támogató program várhatóan két évig fut majd Lengyelországban, Csehországban, Szlovákiában és Magyarországon.

A regionális együttműködés az egyedi jellegből fakadó előnyök mellett azonban – be kell valljuk – megterheléssel is jár, hiszen az említett öt alapítvány külső körülményei, fejlődési irányai, kiemelt területei egyre nagyobb mértékben eltérnek egymástól, és a különböző érdekek és értékek összeegyeztetése nem mindig egyszerű feladat. Arra kell építenünk, amit már jól megtanultunk: a helyi, kisléptékű kezdeményezések rugalmas rendszerű támogatására. Az elmúlt évtizedben ennek segítségével összegyűjtött

impozáns mennyiségű helyi tapasztalat szélesebb körű megismertetése és kölcsönös átadása a közeljövő fontos feladata lesz, hiszen ez bizonyíthatja, hogy már nem csak a „fejlett világtól”, de egymástól is van mit tanulnunk. Ennek hasznát jól mutatja a 2000 óta működő romániai alapítvány sikere is, amely eredményesen tudta hasznosítani a többiek elveit és módszereit. A győri közgyűlés eredményeként így ismét felmerült a konzorcium további terjeszkedésének és a regionális koordináció fenntartásának és erősítésének kérdése. Ennek formája és megvalósulása azonban még a jövő zenéje.

ALAPÍTVÁNYUNK CÉLJA

„• a hazai környezetvédő mozgalom, különösen a konkrét, helyi környezeti problémákat valósan megoldani képes projektjei megvalósításának támogatása;

- önálló, konkrét környezetvédelmi projektek kidolgozása és megvalósítása;
- a környezetvédő mozgalmak és civil kezdeményezések közötti kapcsolat erősítése, az együttes cselekvés feltételeinek megszervezése és támogatása;
- környezetvédelmi célú akciók és kampányok kezdeményezése, szervezése, lebonyolítása;
- nemzetközi kapcsolatok erősítése, szervezése;
- részvétel az országos környezeti érdekegyeztetésben és a jogszabályalkotással kapcsolatos szakmai és társadalmi kontroll gyakorlásában;
- hozzájárulás a hazai környezeti kultúra fejlesztéséhez, az ökológiai szemlélet erősödéséhez, a fenntartható életmódmodellek, életfilozófiák, egyéni és közösségi életstílusminták ismertté válásához és hatásának növeléséhez.”

(Idézet az Alapító Okiratból)

ADOMÁNYI LISTÁK

Általános adományi program

Alapítvány a Vidrákért, Budapest – 100 000 Ft

Adományunk az Állatmesék című könyv második kötetének nyomdaköltségeit fedezte. Az első kötetet az olvasók nagy tetszéssel fogadták. A szerző, Gera Pál mindkettőben gyerekek és felnőttek számára egyaránt izgalmasan és tanulságosan mesél az állatokról.

Bakonyalja Környezetvédelmi és Turisztikai Egyesület, Csatka – 200 000 Ft

Működési költségeihez és egy új alkalmazott bérének kiegészítéséhez kapott támogatást a kistérségében egyedülként munkálkodó civil szerveződés.

Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület, Dorog – 160 000 Ft

Az egyesület a helyi bányató – Palatinus tó – természeti állapotát és annak problémáit poszteren mutatja be, amit a környék iskoláiba és közintézményeibe juttattak el. Az A/0 méretű poszter nyomtatási költségeit támogatta alapítványunk.

Biokultúra Egyesület Békési Helyi Csoportja, Békés – 45 000 Ft

Az 1991 óta működő csoport olyan gyógynövénytúra megszervezésére kapott támogatást, amely során nemcsak a résztvevők ismereteit bővítették, hanem filmen is rögzítették a gyógynövényeket, amit például előadásaikon hasznosíthatnak.

Biokultúra Egyesület Budakeszi Csoportja, Budakeszi – 200 000 Ft

A csoport 2000 februárjában alakult a helyi Művelődési Házban tartott minősített biogazda tanfolyam hallgatóiból. A szervezet a kertészkedést aktív környezetvédelmi tevékenységnek tartja. Ennek szellemében idén ősszel tanfolyamot szervezett „Gyümölcsös telepítése, erdősítés és fenntartás ökológiai szemlélettel” címmel. A tanfolyam lebonyolításához az Ökotárs Alapítvány az előadók tiszteletdíjával járult hozzá.

BOCS Alapítvány, Székesfehérvár – 400 000 Ft

Alapítványunk az ökofilozófia jelentős egyénisége, a nemrégiben elhunyt Donella Meadows írásaiból összeállított gyűjteményes kiadványra nyújtott hitelt. Később a szervezet

kérésére az összeg felét kuratóriumi munkáddal minősítette.

Budapesti Városvédő Egyesület, Budapest – 100 000 Ft

Az egyesület célja a környezeti kultúra javítása, lakhatóbb főváros megteremtése. Helyi csoportjai figyelemmel kísérik a fővárosi önkormányzatok természeti és épített környezettel kapcsolatos tevékenységét. Alapítványunk az egyesület működési költségeihez járult hozzá.

Dorogi Környezetvédelmi Egyesület, Dorog – 300 000 Ft

Az egyesület 1988-ban alakult, és 1996 óta küzd az égetőmű 4. számú salaklerakójának megépítése ellen, amely veszélyeztetné a helyi karsztvízbázist. Aláírásgyűjtő akciót, majd tüntetést szerveztek a beruházás megakadályozása érdekében, a pályázati támogatásból a független geológiai és hidrogeológiai szakvélemény díját fedezték.

Duna Kör Hartai Csoport, Harta – 80 000 Ft

A helyi csoport a Duna menti település lakóinak környezeti tudatosságát szándékozik erősíteni, ezért környezetvédelmi jeles napokat szervezett a faluban. A támogatást négy, őszi jeles nap

rendezvényeire és azok meghirdetésére kapták.

Egri Élettér Alapítvány, Eger – 200 000 Ft

Az alapítvány 2000 óta tevékenykedik, de csak 2001 januárjában jegyezték be hivatalosan. A szervezet célja, hogy környezetbarát, természetes, testi, szellemi és lelki értelemben is egészséges életmód kialakításában nyújtson segítséget, ötvözve a környezeti tudatosságot a kulturális és művészeti hagyományokkal. Az Ökotárs Alapítvány a szervezet működéséhez egy nyomtató és a diavetítő beszerzésének támogatásával járult hozzá.

Életfa Környezetvédő Szövetség, Eger – 1 383 000 Ft

A szervezet megalakulása óta tevékenykedik a vizes élőhelyek védelme érdekében. Pályázatuk célja Magyarország kistavainak feltérképezése, állapotfelmérése és azok védettségét megalapozó koncepció kidolgozása. Alapítványunk a programvezető 12 havi illetményét biztosította.

Élőfalu Hálózat,

Visnyeszéplak – 120 000 Ft

A hálózat a tél végi Élőfalu Találkozó szállásköltségeihez kapott támogatást. A találkozót

Drávafokon rendezték, ahol a vártnál nagyobb volt az érdeklődés. A napirenden szerepelt a falvak közösségeinek problematikája, a falvak közös érdekérvényesítésének lehetőségei és az élőfalvak életének sokakat érintő kérdései.

Fauna Egyesület, Budapest – 300 000 Ft

Az egyesület oktatómunkájával, jogi eljárások indításával, állatvédő szolgálat kiépítésével védi az állatokat. Alapítványunk hathavi működésüket támogatta.

Föld Napja Alapítvány, Budapest – 300 000 Ft

A világ helyzete című könyv aktuális kötete már több mint tíz éve minden tavasszal megjelenik magyar nyelven is. Alapítványunk a 2001 évi könyv kiadását a fordítás és nyelvi lektorálás költségeivel támogatta.

Föld Napja Alapítvány, Budapest – 200 000 Ft

M. Wackernagel – W. Rees: Ökológiai lábnyomunk című könyvének magyar kiadásához a fordítás költségeit fedezte támogatásunk.

Göncöl Alapítvány, Vác – 1 350 000 Ft hitel

A Göncöl Alapítvány a 2000-2001. év során a korábbi tevékenységi

körét jelentősen bővítette, törekedve a környezetvédelmi alapnyújtotta pályázati támogatástól való függés megszüntetésére. Törekvéseik azonban nem minden esetben bizonyultak sikeresnek. A programok pénzügyi forrását nyújtó szerv tartós adminisztrációs zavara miatt az elvégzett munkák ellenértékét 9-15 hónap elteltével sem fizették ki. A csúszás 2001 őszére jelentős működési zavart okozott az alapítványnál. Ugyanakkor a november-január hónapok közötti időszakban a szervezet munkaerő állományának megőrzése és a folyamatos működés biztosítása, valamint a tervezett tevékenységek elindítása érdekében áthidaló megoldásként visszatérítendő támogatás felvételére volt szükség. Ebben segített alapítványunk.

Göncöl Szövetség, Vác – 400 000 Ft

A környezet- és természetvédő civil szervezetek 2001. évi Országos Találkozóját (OT) Vácott rendezte meg a szövetség. Adományi bizottságunk a terembérlet díjának egy részére, valamint az OT dokumentumainak szerkesztésére, sokszorosítására és postázására ítélt meg támogatást.

**Gróf Teleki Pál Cserkészcsapat,
Kötelek – 40 000 Ft**

A csapat a tavaszi nagytakarításon, a Madarak és Fák Napján és a Föld Napján tárgyjutalomban részesítette a kiemelkedő teljesítményt nyújtó gyerekeket. Ezekre a természetvédelemmel kapcsolatos jutalomtárgyakra nyújtott alapítványunk támogatást.

**Gyarmatpusztáért Alapítvány,
Gyermely – 500 000 Ft**

Gyarmatpuszta 62 lélekszámú település, amely Gyermelyhez tartozik közigazgatásilag, földrajzilag azonban jól elkülönül. Ma is kedvelt vadászterület. A község lakossága lelkesen igyekszik megőrizni környezete szépségét, szeretné javítani a település fejlettségét, ezért hozták létre 1998 szeptemberében a Gyarmatpusztáért Alapítványt. A szervezet önkéntes munkával megtisztította a helyi vadgesztenyesort, kijavította a településen áthaladó, nem szilárd burkolatú utat, helyreállította a helyi kápolna előterét. Alapítványunk a szervezet működéséhez járult hozzá.

**Gyarmatpusztáért Alapítvány,
Gyermely – 1 000 000 Ft hitel**

A korábban már támogatott alapítvány az Ökotárs Alapítvány 1 millió forintos

hitelének segítségével próbál helyi támogatásokat találni.

**Gyűrűfű Alapítvány,
Gyűrűfű – 112 120 Ft**

A régóta épülő és az újonnan Gyűrűfűre költözők lakásproblémáinak ideiglenes megoldásában oly fontos szerepet játszó Telepesház villanszerelésére pályázott az alapítvány. Támogatásunk egy lépéssel közelebb viszi a falu lakóit ahhoz, hogy közösségi házként, alapítványi irodaként, könyvtárként, videoteremként és szálláshelyként is szolgáló épülethez jussanak.

**Hajdúböszörményi Ifjúsági
Természetvédő Kör,
Hajdúböszörmény – 357 500 Ft**

Az idén tízéves szervezet eleinte kizárólag helyi programok megvalósításával foglalkozott, majd tevékenységét kiterjesztette a hajdúsági kistérségre, és immár regionális programokban is szerepet vállal. Pályázatuk célja az Észak-Alföldi Környezetvédelmi Civil Fórum létrehozása, amelynek komoly szerep juthat az információ térségi áramoltatásában és tájékoztatna a régió területfejlesztési politikájának alakulásáról.

**Hajdúsági Civil Központ és
Adattár Alapítvány,
Hajdúböszörmény – 180 000 Ft**

A civil társadalmat élénkítő, valamint környezet- és természetvédelmi tevékenységet folytató alapítványt 1996 decemberében alakították a város meghatározó civil szervezeteinek képviselői. A támogatott program célja, hogy felhívja a lakosság és a szakhatóság figyelmét a város határában működő illegális hulladékégetőre. Alapítványunktól a szakértők díjazására, postázásra, útiköltségre, valamint terepbejárásra kaptak pénzt.

**Hatvani Környezetvédő Egyesület,
Hatvan – 100 000 Ft**

Az egyesület működési költségeire és a Hatvani Zöld Hírek kiadására kapott adományt. A szervezet hagyományos tevékenységét újabb programmal gazdagította, kezdeményezte az illegális hulladéklerakó-helyek felszámolását. Az év során többet is sikerült megszüntetni -munkájukat egy polgári szolgálatos segítette.

**Hulladék Munkaszövetség
(HuMuSz), Győr – 300 000 Ft**

A szövetség olyan címlista összeállításába kezdett, amely segíti az „újrahasználat” elvének érvényesítését, és módot ad arra,

hogya a megunt vagy feleslegessé vált használati tárgyak ne a kukában végezzék, hanem új tulajdonosra találjanak, ezzel is elősegítve azt, hogy minél kevesebb szemét keletkezzen. Az Ökotárs Alapítvány a programot a telefon- és internetköltségekkel, illetve egy főállású koordinátor bérével támogatja.

Iklad Község Önkormányzata, Iklad – 100 000 Ft

Ikladon a helyi önkormányzat szervezésében széles körű környezetvédelmi munka folyik, a helyi források mozgósításával. Alapítványunk a Környezetvédelmi Világnap eseményeinek megrendezésére és a környék természetvédelmi felmérésére adott támogatást, a kis költségvetésű, önkéntes munkán alapuló programok segítésére.

Ipoly Unió, Balassagyarmat – 300 000 Ft

Az unió „Ökoturizmus a Dunakanyarban” elnevezésű stand-jelent meg az Utazás 2001 kiállításon. A stand bérleti díjához és egy szórólap kiadásához járult hozzá alapítványunk. A szórólap ökoturisztikai programcsomagot kínál a térségbe látogatóknak.

Kelet- és Közép-Európai Biodiverzitás Munkacsoport, Miskolc – 300 000 Ft

Az 1993-ban alakult szervezet célja a riói egyezmény a biológiai sokféleségről és a biodiverzitás megőrzését célzó nemzetközi feladatok végrehajtása. Pályázati programjában a kavicsbányászat és a kavicsbánya-tavak környezet- és természetvédelmi problémáit tárják fel egy kiadvány segítségével. A kézirat elkészült, lektorálás alatt áll. Alapítványunk a nyomdaköltségekhez járult hozzá.

Kelet-Mecsek Gyöngyei Falusi Turisztikai Egyesület, Mecseknádasd – 300 000 Ft

A Mecseknádasd, Óbánya, Ófalu környékéért felelősséget érző és a helyi értékeket a látogatók számára is megmutatni kívánó egyesület szervezői a múltban jelentős munkát fektettek abba, hogy vidéküket az oda tervezett hulladéklerakótól és égetőtől megmentse. A támogatás az illegális hulladéklerakók felszámolásával kapcsolatos kiadásokat és néhány havi működési költséget fedez.

Kengyeli Gyalogos Egyesület, Kengyel – 300 000 Ft

A szervezet pert indított a Green World Kft. ellen, amely egy veszélyeshulladék-égető építését tervezi

a faluban. A perben a szervezetet az EMLA képviseli. A műszaki és közgazdasági szakértők díját a bíróságon letétbe kellett helyezni – erre kaptak támogatást alapítványunktól, amit pernyerés esetén visszatérítenek. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2001. november 30-án megtartott tárgyalásán elutasította az egyesület keresetét. A szervezet a Legfelsőbb Bírósághoz szándékozik fordulni.

Kiskunsági Hagyományőrző, Kézműves és Turisztikai Egyesület, Kerekegyháza – 250 000 Ft

Az egyesület egyik alapvető célja, hogy a kiskunsági hagyományokat őrizze, a tájba illő természetes anyagok felhasználását népszerűsítse, segítse, valamint a környék intenzív turizmusának lehetséges hátrányaira felhívja az emberek figyelmét. Célja továbbá az őshonos állat- és növényfajok megtartása, szaporítása. Ennek érdekében kiállításokon vesz részt, bemutatókat szervez, vendéglátással foglalkozik. A szervezetet egy használt számítógéppel támogattuk, valamint hozzájárultunk működési költségeikhez (posta, telefon, előadói díj stb.).

Kiss Ferenc Csongrád Megyei Természetvédelmi Egyesület (CSEMETE) Szeged – 250 000 Ft

A szervezet nagy hagyományú természetvédelmi járőr programja ezúttal annival bővült, hogy a gyerekcsoportokkal együtt havonta egyszer az egyesület két tagja is kilátogat a távolabbi helyszínekre, így erősítve a kapcsolatot a természetvédő-palántákkal. Alapítványunk az útiköltségekhez és kerékpárvásárláshoz járult hozzá.

Környezet Management és Jog Egyesület (EMLA), Budapest – 300 000 Ft

Budapest XI. kerületében élő lakosok egy csoportja kérte fel az EMLA-t, hogy képviselje ügyüket a NOKIA ellen folytatott perben, amellyel azt akarják elérni, hogy a lakóépületre szerelt antennatartókat a cég eltávolítsa. Az adomány bizottság a perköltségek fedezésére nyújtott támogatást, pernyerés esetén visszafizetési kötelezettséggel.

Környezeti Management és Jog Egyesület (EMLA), Budapest – 400 000 Ft

A támogatás egy polgári per bírósági ítélete. Ebben az eljárásban az EMLA egy családot képvisel, amely a szomszédságukban működő, zajos tevékenységet folytató nagyüzem ellen harcol.

Az ügy kapcsán rengeteg szabálytalanságra derült fény. A per lezárásakor az EMLA egy közérthető összefoglalást ad, amely tanulságul és példaként szolgálhat civilek számára is.

Környezeti Tanácsadók Egyesülete, Budapest – 334 345 Ft

Az egyesület 1995 januárjában alakult azzal a céllal, hogy összefogja a környezeti tanácsadással kapcsolatos regionális akciókat és programokat. További célja a tanácsadó irodák hálózatának kialakítása és fenntartása a magyar civil szervezetek közötti együttműködés megkönnyítésére. Az Ökotárs Alapítványtól egy számítógép vásárlására kért és kapott támogatást a szervezet.

Magyar Természetvédők Szövetsége, Budapest – 53 000 Ft

Alapítványunk a szövetség egyik programvezetőjének részvételi díját fedezte az EBRD egyhetes Környezetvédelmi Tanácsadó Képzési Programján. A képzésen tanultakat az ipar átalakuló környezetvédelmi szabályozásához kapcsolódó projekt során fogják hasznosítani. A programvezető találkozó keretében több szervezet érdeklődő munkatársaival osztotta meg a program tapasztalatait.

Mesztegyőért – Somogyért Egyesület, Mesztegyő – 150 000 Ft

Az egyesület a somogyi kistelepülés utcáinak, épületeinek és a falu környezetének rendezésén és szépítésén dolgozik, amiben főleg a falubeliek (idősek és fiatalok) önkéntes munkájára és hozzájárulására épít. Emellett hagyományörző és -teremtő közösségi programokat is szerveznek. Személyi juttatásra, tevékenységük fényképes, kiállításos dokumentálására és újság-előfizetésre kaptak támogatást.

Nimfea Természetvédelmi Egyesület, Túrkeve – 300 000 Ft

Az egyesület felvállalta a tiszai civil programok közötti közvetítő tevékenységet, és a már meglévő kutatási eredmények hozzáférhetővé tételét. Erre a feladatra egy koordinátort foglalkoztatnak, az ő félévi béréhez, valamint találkozók költségeihez járult hozzá alapítványunk. A program eredményeként született adatbázis CD formájában hozzáférhető.

Nonprofit Humán Szolgáltatók Országos Szövetsége, Budapest – 100 000 Ft

Hozzájárultunk a márciusban megrendezett „Európai uniós kihívások – magyar válaszok” című

kétnapos nemzetközi konferencia szervezéséhez.

Ökosansz Alapítvány – Mátyásfa Egyesület, Kismaros – 273 000 Ft

Az egyesület a Törökpatak revitalizációjára kapott támogatást, amire azért volt szükség, mert a tavalyi áradást követő patakrendezés során a környezetvédelmi szempontokat az illetékesek és a kivitelező nem vették figyelembe. A pályázat keretein belül a szervezet öt alkalommal végzett vízminőség-ellenőrző vizsgálatokat, az eredményeket kiértékelte, fotósorozat készült a patakról a forrásvidéktől a torkolatig, három alkalommal végeztek patakisztítást, valamint a szervezet véleményezte Kismaros rendezési tervét is.

Palocsa Egyesület, Zalkod – 50 000 Ft

A sárospataki Katonatanján a megújuló energiaforrások hasznosításán, valamint a hagyományos – ma már ritkaságnak számító – energiaforrások kiaknázásán dolgoznak. A demonstrációs területen szélkerekes vízszivattyú, jégverem, napenergiával működő vízmelegítő rendszer üzemel. A szervezet a szivattyú melletti halastó rendbehozására és hasznosítására kapott támogatást.

Palocsa Egyesület, Zalkod – 300 000 Ft

2001 tavaszán Nagykörűn szervezte meg az egyesület a II. Konferenciát az ártéri gazdálkodásért. A rendezvény költségeit és a konferencia anyagából megjelentetni kívánt kiadványt fedezte támogatásunk.

A konferencia célja egy olyan koncepcióváltás előkészítése volt, amely a jelenlegi vízelvezető vízrendezést vízvisszatartó vízrendezéssé alakítaná át, valamint célja volt az érintettek közti párbeszéd elindítása.

Reflex Környezetvédő Egyesület, Győr – 520 000 Ft

Az egyesület e program keretében a Rába mellett fekvő Vág község problémáira próbál fényt deríteni, illetve ezekre megoldásokat találni. A településen a '70-es évek óta folyamatos az épületek repedezése, valamint eltűnt a jó minőségű első vízzáró réteg, a község a magas ammóniatartalmú mélységi vizek miatt kénytelen volt flakonos vízellátást kialakítani. Az Ökotárs Alapítvány az adatgyűjtés, és -kiértékelés, az egyeztetések, a lakossági fórum, az elő- és szakvéleményezés, az utazás az iroda és infrastruktúra program költségeihez járult hozzá.

Rügyecskék Ember- és Környezetvédelmi Közhasznú Alapítvány, Budapest – 802 000 Ft

Az alapítvány a kistarcsai lakótelepen kezdett a szelektív hulladékgyűjtést elősegítő programba. Hulladékudvar kialakításával, a lakótelepen tervezett szelektív szemétyűjtő, valamint ismertető kiadvány segítségével szeretnék bevonni a helyi lakosokat a szelektív hulladékgyűjtésbe, amelyhez már csatlakozott a helyi általános iskola és óvoda is. Az Ökotárs Alapítvány a tárolóedény anyagköltségével, a kiadvány nyomdaköltségével, az iroda bérleti díjával, valamint a polgári szolgálatos díjával segítette a Rügyecskék munkáját.

Sárközi Péter Alapítvány a Biokultúráért, Budapest – 150 000 Ft

Az alapítvány 2001 júniusában jött létre Sárközi Péternek, a Biokultúra Egyesület egyik alapítójának emlékére. A szervezet célja Sárközi Péter életművének összegyűjtése, gondozása, kiadása, valamint a biokultúra terjesztése, kiadványok megjelentetése, konferenciák szervezése. Pályázatuk célja a Növénytársítások című könyv átdolgozása és megjelentetése. Alapítványunk a kiadás költségei-

hez (szerzők tiszteletdíja, lektorálás, szerkesztés, szedés, tördelés, szervezés költségei: posta, fax, telefon, fénymásolás, szállítás) járult hozzá.

Sárospataki Tanítóképzéséért Alapítvány, Sárospatak
– 280 000 Ft, hitel

Az alapítvány Sárospatak környéke és a Zemplén érdemtelenül kevésbé ismert részeire tervez és épít tanösvényeket, melyekhez magas színvonalú útikalauzokat is készítenek. Alapítványunktól harmadik tanösvényükre és a kísérő kiadványra kaptak hitelt.

Somodori Cigányszervezet, Somodor – 116 000 Ft

A szervezet 1996-ban alakult, a faluban élő roma népesség lét-feltételeinek, érdekérvényesítési lehetőségeinek javítása érdekében. A pályázott program célja Somodor természeti környezetének megóvása és fejlesztése fásítással, gyepesítéssel, tereprendezéssel, valamint a helyi közösség fejlesztése a környezeti tudatosság javítása. Az Ökotárs Alapítvány a programot az oktatás és a segédanyagok költségével, az útiköltséggel, illetve a facsemeték költségével támogatta.

Százhalombattai Faluvédő Egylet, Százhalombatta – 170 000 Ft

Százhalombatta óvárosi részén a százéves hagyományra visszatekintő egyleti életet elevenítik fel a kor igényeinek megfelelően.

Pályázatukban egy környezet-egészségi előadássorozat költségeihez, valamint az egylet működéséhez kértek és kaptak támogatást. A területen különösen nagy a rákos megbetegedések száma, ezért az egylet a témában tartott konferenciát a helyiek számára.

Természet Ébredése Társulat, Orosháza – 280 000 Ft

A Környezeti Tanácsadó Hálózat helyi tagjaként is működő szervezet, programjainak lebonyolításához, illetve működési költségeire (iroda-bérletre, telefondíjra, a könyvelő díjára és irodaszerekre) kért és kapott adományt.

Természetes Életmód Alapítvány, Tata-Agostyán – 200 000 Ft

Alapítványunk három polgári szolgálatos illetményének kiegészítéséhez járult hozzá. Az agostyáni alapítvány tevékenységi köre egyre bővül: környezeti nevelés, pedagógus továbbképzés, táboroztatás, a természetes életvezetés a gyakorlatban.

Tiszaalpári Faluvédő és Szépítő Egyesület, Tiszaalpári
– 250 000 Ft

Az egyesület a Kiskunsági Nemzeti Parkkal együttműködve épít tanösvényt a faluban és környékén. Ehhez túravezető kiadványt is készítenek. Alapítványunk a kiadvány költségeihez járult hozzá.

Tridea Természetvédelmi Egyesület, Mátészalka
– 200 000 Ft hitel

Az egyesület sürgős áthidaló hitelre nyújtott be pályázatot, amit az adományi bizottság pozitívan bírált el.

Védegyelet, Budapest – 300 000 Ft

Működési költségeihez kért és kapott támogatást ez a közelmúltban alakult, ám lendületesen dolgozó csapat, mely új színeket visz a zöld mozgalom szellemi életébe. A Védegyelet az elmúlt időszakban több konferenciát (Vallás és ökológia, Szivárványgazdaság), állásfoglalást (A jövő nemzedékek jogai, Magyarország a nagyvilágban, Gazdaság és társadalom) adott ki és akciót szervezett.

Védegyelet, Budapest – 95 000 Ft

A Védegyelet Szivárványgazdaság címmel tartott konferenciát a helyi,

alternatív gazdasági kezdeményezésekről. A Szivárványgazdaság az ökológiai és társadalmi válság orvoslását szolgáló helyi kezdeményezések összefoglaló modellje. Alapítványunk a moderátor díjához és a részvételi díjhoz járult hozzá. A konferencia sikeres volt, a résztvevők levelező listát hoztak létre, kapcsolatukat erősíteni kívánják.

Védegylet, Budapest – 273 000 Ft
A szervezet ez alkalommal a környezetvédők Diákszigeten való megjelenését elősegítő és koordináló munkájához kapott támogatást alapítványunktól.

Zöld Pont Környezetvédelmi Egyesület, Jászapáti – 492 125 Ft
Az egyesület korábban a Zöld Jövő Egyesület helyi szervezeteként működött. Legfőbb célja, hogy a település igen súlyos hulladékproblémájára felhívja a helyi lakosság és a döntéshozók figyelmét. Ennek érdekében alapítványunk a talaj-, víz- és növényvizsgálat díjához (ezzel is elősegítve az erősen szennyezett terület rekultivációs terve elkészítésének kikényszerítését), valamint az egyesület működéséhez járult hozzá.

Alternatíva az atomenergiára program

Energia és Környezet Alapítvány, Nyíregyháza – 400 000 Ft
Antinukleáris előadásorozat és kiállítás

Az alapítvány célja az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások felhasználásának előtérbe helyezése a környezet védelme érdekében. A szervezet előadásokkal (előadásorozat a nukleáris energiáról és a megújuló energiaforrásokról) és kiállítással (Hirosima és Csernobil; Megújuló energiaforrások) hívta fel a figyelmet az atomenergiával kapcsolatos problémákra, az alternatív lehetőségekre, és adott választ a felmerülő kérdésekre.

E-misszió Természet és Környezetvédelmi Alapítvány, Nyíregyháza – 400 000 Ft
Képzőművészeti pályázat „Az atomenergia jegyében” címmel
Az alapítvány képzőművészeti pályázatot hirdetett 16-24 éves fiataloknak az atomenergia iránti vonzalomról és gyűlöletről. A 2001. őszi, sajtótájékoztatóval egybekötött eredményhirdetés után a pályaműveket vándorkiállítás keretében mutatják be.

E-misszió Természet és Környezetvédelmi Alapítvány, Nyíregyháza – 700 000 Ft

Antinukleáris sátor a Hegyalja fesztiválon

Az egyesület 2001. július 12-14. között Antinukleáris sátrat állított a tokaji Hegyalja fesztiválon.

A rendezvénysorozat célja a fesztiválon megjelenő 15-18 ezer fiatal tájékoztatása, szemlélet- és tudatformálása a hazai és nemzetközi nukleáris helyzetről, az energiahatékonyságról, a megújuló energiaforrásokról.

Zöld Energia Hálózat – E-misszió Természet és Környezetvédelmi Alapítvány, Nyíregyháza

– 285 000 Ft, visszautalva

Az EnerGAIA magazin antinukleáris számának kiadása

A Zöld Energia Hálózat a magyarországi civil környezetvédő szervezeteknek azt a körét tömöríti, amelyek az energiatermelés környezeti hatásaival foglalkoznak.

A tervek szerint az EnerGAIA antinukleáris száma bemutatta volna a hazai nukleáris energiatermelés problémáit és a paksi atomerőmű élettartam-növelésének következményeit. Ezt kívánta összehasonlítani az energiahatékonyság és a megújuló energiatermelés alternatívájával. A kiadvány végül nem készült el.

**Reflex Környezetvédő Egyesület,
Győr – 1 100 000 Ft**

*Atomenergia – Vele vagy Nélküle
– 2001*

2017-ben elvileg az utolsó blokkot is le kell állítani a paksi atomerőműben. Vajon így lesz-e? – teszi fel a kérdést az egyesület.

Programjuk fő célja, hogy a tervezett üzemeltetési idő leteltével a Paksi Atomerőmű blokkjait állítsák le. Ennek érdekében folytattak tudatformáló tevékenységet (előadások), valamint elkészítették azt a zöld állásfoglalást, amelyet a 2002. évi Országos Találkozón szeretnének elfogadtatni. Ezenkívül kétnapos tréningen tájékoztatták a hazai zöld szervezetek érdeklődőit a fenti témáról.

**Energia Klub Környezetvédelmi
Egyesület, Budapest – 800 000 Ft**
Sziget 2001

Az Energia Klub az előző évekhez hasonlóan 2001-ben is részt vett az augusztusi Sziget fesztiválon. Idén a Védegylettel közösen a Zöld udvarban állította fel sátrát, ahol vetélkedőket, vidám programokat szerveztek az odalátogatóknak, valamint információval, ismertető anyagokkal látták el őket. A Zöld udvar energiaellátását teljes mértékig napcellákkal biztosították.

**Energia Klub Környezetvédelmi
Egyesület, Budapest
– 1 400 000 Ft**

A paksi atomerőmű tervezett kapacitás-növelésével, illetve élettartam-hosszabbításával, valamint a radioaktív hulladékok magyarországi elhelyezésének problémájával kapcsolatos tevékenységek

A szervezet fontos célja mindenemű – elsősorban magyarországi – nukleáris probléma nyomkövetése, feltárása és nyilvánosságra hozatala, valamint az ezzel kapcsolatos egyéb nyomásgyakorlás.

**Energia Klub Környezetvédelmi
Egyesület, Budapest – 550 000 Ft**
Ismertetterjesztő füzet megjelentetése atomreaktorokról

A tavalyi évben az Energia Klubot egyre többen keresték meg azzal a kérdéssel, hogy mi az az atomreaktor, mi az, ami ellen tiltakoznak. E kérdések megválaszolására az atomerőművekről, reaktorokról szóló füzetet jelentetett meg az egyesület. Az ingyenes füzet egy sorozat része, amely a nukleáris energiatermelés különböző folyamatait járja körül.

**Energia Klub Környezetvédelmi
Egyesület, Budapest – 410 000 Ft**
Ismertető előadások szervezése a nukleáris energiatermelésről hazai

zöld szervezeteknek

Az Energia Klub az egyik legfontosabb feladatának tekinti a magyarországi és a régióban dolgozó aktivisták, zöld szervezetek képzését, tapasztalatai hathatós átadását és kapcsolatrendszerének bővítését. E tevékenység keretében összel kétnapos szemináriumot szerveztek, ahol a nukleáris energiatermelés különböző folyamatait ismertették. Az előadásokat beszélgetések, viták zárták.

**Energia Klub Környezetvédelmi
Egyesület, Budapest – 500 000 Ft**

A nukleáris energiatermelést bemutató plakát készítése iskolák részére
A szervezet az atomenergia kérdését körülményes, színes ábrákkal, rajzokkal illusztrált plakátot készített az általános iskolás korosztály számára.

**Energia Klub Környezetvédelmi
Egyesület, Budapest – 900 000 Ft**
Az Antinukleáris Munkacsoport Hírlevelének megjelentetése 2001-ben

Az elmúlt három év tapasztalatai azt mutatják, hogy az Antinukleáris Hírlevél az egyik legjobb kommunikációs eszköz ahhoz, hogy a munkacsoport régi és új tagjai tájékozódjanak a világban zajló nukleáris problémákról, az alternatív energiaforrások adta lehetőségekről, a legújabb tren-

dekről, a globalizációról. 2001-ben három számot jelentettek meg.

Nimfea Természetvédelmi Egyesület, Túrkeve – 295 000 Ft
Napkollektor népszerűsítése, szemléletformáló tevékenység

Az egyesület a napenergia hasznosításának egyik lehetséges formáját, a napkollektort szeretné népszerűsíteni egy már elkészült kollektor bemutatásával, valamint annak kölcsönadásával. Ezenkívül szemléletformáló, a megújuló energiával foglalkozó kiadványt is készítettek.

Civil együttműködés erősítése a Tisza vízgyűjtőjén

MAGYARORSZÁG

Nimfea Természetvédelmi Egyesület, Túrkeve + E-misszó Természet- és Környezetvédelmi Egyesület, Nyíregyháza – 3 420 000 Ft

Egységes természet- és környezetvédelmi adatbázis létrehozása a Tisza völgyében

A két szervezet együttes munkával dolgozik egy egységes adatbázis létrehozásán, amelyből megtudhatjuk: ki foglalkozik a Tisza témájával, melyik folyószakaszon, hol és mekkora volt a szennyeződés.

Felvették a kapcsolatot olyan állami és civil szervezetekkel, amelyek a Tisza völgyében tevékenykednek.

Bács-Kiskun Megyei Agrárkamara, Kecskemét – 2 327 600 Ft

Környezetgazdálkodási program gazdálkodók és döntéshozók számára

A szervezet célja, hogy a szakmailag érintett államigazgatási szervekkel olyan együttműködést alakítson ki, amely segíti őket a hiteles helyzetkép kialakításában, lehetővé teszi az információáramlást a döntéshozók, a kormányzatipolitika és a mezőgazdasági termelők felé, továbbá részt vesz a társadalmi párbeszéd elősegítésében. A falugazdászok, kistérségmenedzserek, illetve a mezőgazdasági termelők képviselői számára rendezett találkozókra felmérték a térség helyzetét és sokat tettek a környezettudatos gazdálkodás megismertetése és elfogadtatása érdekében.

Palocsa Egyesület, Zalkod – 4 060 100 Ft

Fenntartható folyógazdálkodás a Bodrogtóban

Több civil szervezet együttműködésével a Palocsa Egyesület létrehozta a BOKARTISZ Kht-t. A közhasznú társaság feladata a Bodrogtóban egy olyan újszerű életvitel kialakítása és megismer-

tetése, amely tekintettel van a környezetre, a Tisza folyóra és annak természetes árterére. 12 falu együttműködésével kívánják a kitűzött célt megvalósítani. A térség talajának mezőgazdasági hasznosítása csak nagy beruházások árán valósítható meg (drénezés/melioráció). Ez okból célszerű az árvíz idején jelentkező víztömeget visszatartani, és a megbolygatott ökológiai rendszert visszaállítani. Térinformatikai rendszer segítségével modellezték a víz útját árvíz idején. A programról még csak tervek készültek, de a bodrogalmi mintaterületet már ki jelölték.

Kiss Ferenc Csongrád Megyei Természetvédelmi Egyesület, Szeged – 3 835 530 Ft

Vízszennyezés, fenntartható vízgazdálkodás – Lakossági vélemények

A szervezet felmérést készített a lakosság körében: hogyan vélekednek az ártéri gazdálkodás lehetőségeiről a Tisza mentén, aminek alapján tájékoztatói kampányt terveznek majd a vízfogyasztás ökológiai modelljeinek elterjesztése érdekében. A kérdőív és a mélyinterjúk kiértékelése még folyamatban van.

ROMÁNIA

ECOTUR Természetvédelmi Egyesület, Nagyszeben – 1798 USD

Tisza Marost tiszta mellékfolyókon keresztül – együtt a lakosság és a folyók

A szervezet pályázatában a Küküllő és az Ompoly folyók mentén élő lakosság tájékoztatását tűzte ki célul. Ennek érdekében tematikus ökológiai tábortokat szerveztek a folyók mentén élő fiataloknak, ahol a szervezet aktivistái és szakértők tanították a résztvevőket a vízvizsgálat módszereire és a vizes élőhelyek védelmére. Az ott élő fiatalokból folyófigyelő csoportokat hoztak létre négy településen, akik tanáruk segítségével rendszeresen végeztek és végeznek megfigyeléseket.

Több ismertető előadást tartottak iskolákban a folyóvizek védelmének fontosságáról. A program részét képezte egy kerekasztal-beszélgetés, ahol a szakemberek és a hatóságok képviselői cseréltek tapasztalatot és ismertették a folyó menti biodiverzitást fenyegető problémákat.

A terepmunka eredményeivel, a Küküllő menti vizes élőhelyek biodiverzitásának adataival bővítették meglévő adatbázisukat.

Pro Europa Liga, Marosvásárhely – 8500 USD

A Kárpát medencében folyjanak tisztán és szabadon a folyók

A program során a Liga romániai, magyarországi, ukrainai, szlovákiai és jugoszláviai környezetvédő civil szervezeteket hívott meg háromnapos találkozóra. A bevont szervezetek többsége már évek óta együttműködik a Tisza vízgyűjtőjével kapcsolatos monitoring tevékenységben és a lakosság tájékoztatásában. A Liga e háromnapos találkozója során a kormányzat és civil szektor meghívott képviselői különböző folyó és folyó menti problémákat vetettek fel, és cselekvési tervet dolgoztak ki a Tisza ökológiai problémáinak enyhítése érdekében. A találkozón elhangzottakat kiadványban terjesztik nagyobb nyilvánosság elé.

GeoMMed Egyesület, Nagybánya – 4650 USD

A közösség bevonása a felszíni vizek menedzsmentjébe az Ilba-Csikarló vízgyűjtő medencéjében

Az egyesület technikai segítségnyújtással és szakértői háttérrel igyekszik elősegíteni a helyi és regionális szerveződések környezetvédelmi munkáját. Az Ökotárs Alapítvány által támogatott programban a bányászat következtében igen

leromlott környezeti állapotú Ilba és Csikarló folyók térségének környezeti felmérését végzik el. A felmérés adataira lakossági tájékoztatási kampányt építenek, és a tevékenység folytonossága érdekében környezetvédelmi csoportokat szerveztek fiatalok és felnőttek számára. A csoportoknak képzéseket, szemináriumokat tartottak, és folyamatban van a környezetvédő akciócsoportok szervezeti háttérének létrehozása. A program a szervezet tervei szerint széles körű tájékoztató kampánnyal zárul.

Erdélyi Kárpát Egyesület, Szatmárnémeti – 7000 USD ÖkoTúr 2001

A csoport programjainak mottója: „egészséges társadalom egészséges környezetben”. Az Ökotárs Alapítvány által támogatott programot a gazdag, de nagymértékben veszélyeztetett biodiverzitású Túr folyó környékén valósítják meg. Céljuk egy fenntartható fejlesztési stratégia kidolgozása. Eredményeik közé tartozik a Túr menti vizes élőhelyek feltérképezése, a Túr folyó holtágaira jellemző ökológiai rendszerek állapotának felmérése és egy szórólap készítése. Sikerült felkelteniük a helyi sajtó és televízió érdeklődését, amelyek ismertet-

ték az egyesület munkáját a Túr mentén. A feldolgozott információkat Túr menti falu lakosságával a szórólapok és vetítéssel egybekötött előadások segítségével ismertetik majd meg. A környezetvédelmi felügyelőségeket és egyéb kormányzati szerveket is bevonják tájékoztató kampányukba, akik számára kerekasztal-megbeszélést is terveznek Szatmárnémeti térségének hosszú távú fejlesztéséről. Közvélemény-kutatással követik majd kampányuk eredményességét.

JUGOSZLÁVIA

Dunai Környezetvédelmi Fórum – Jugoszlávia (DEFYU), Belgrád – 4695 USD

A környezeti információhoz való jog érvényesítése
A szervezet a lakosság környezeti információhoz való jogát kívánja érvényesíteni. Több rendezvényen ismertették a helyi civil szervezetek képviselőivel az aarhusi egyezmény elveit. Az egyezményről rövid ismertető füzetet készítettek.

OTPOR!, Zrenjanin – 7435 USD

A Bega folyó megmentése
Az OTPOR! helyi szervezete elkötelezte magát a környezet- és természetvédelem mellett. A jugoszláv kisváros, Zrenjanin Bega

folyójának súlyosan szennyezett állapotára kívánta felhívni a lakosság figyelmét. Mintát vettek a folyóból, és laboratóriumi eljárásokkal kimutatták a különböző szennyező anyagokat. Rendezvényeket szerveztek gyerekek és felnőttek számára egyaránt. A lakosságot, a város vezetőséget, valamint a környezetszennyező vállalatokat sikerült egy asztal köré ültetniük. A közös gondolkodás során néhány ipari vállalkozás elismerte a szennyezést, és kész a meglévő szűrőberendezéseit használatba helyezni.

Vajdasági Madártani és Madárvédelmi Egyesület, Újvidék – 2531 USD

Gólya- és gémtelpek – népszerűsítő projekt
A kutatási terület az Észak- és Közép-Bánát, a Tisza mente és a Temes vidéke (Vajdaság, Temes megye, Románia). A szervezet azokat a környezetükre érzékeny vízimadarakat vizsgálta, amelyek jól tükrözik a számukra fontos vizes élőhelyek változásait. Az előregedő falvak lakosai elenségesen viselkednek ezekkel az élőlényekkel szemben. Az egyesület ezért olyan programon dolgozik, amely feltárja a gólyavédelem fő problémáit, és végső célként kitűzték ezeknek a kedves állatoknak a népszerűsítését és elfogadtatását a helybeliek körében.

Átfogó szervezetfejlesztési program

Szőnyi Kulturális Egyesület, Komárom – 957 000 Ft

A Szőny városrészben működő, és a helybeli kulturális és közelet serkentését zászlajára tűző egyesület legfőbb problémájának a belső és külső kommunikáció gyengesége bizonyult. Ennek érdekében szervezettebbé és rendszeresebbé kívánják tenni összejöveteleiket, megújítják a tagság tájékoztatását szolgáló Hírlevelet. Ismertségük növelése érdekében egységes arculatú bemutatkozó brosúrát, plakátokat és szórólapokat terveznek, valamint éves jelentést is szeretnének kiadni magukról.

Kiss Ferenc Csongrád Megyei Természetvédelmi Egyesület (CSEMETE), Szeged – 881 000 Ft

Az 1989 óta működő szervezet fő profilja a környezeti nevelés és az ehhez kapcsolódó pedagógusképzés. Bugacon és Kömpöcön oktatóközpontokat működtetnek. Tevékenységük nagymértékben önkéntes munkára épül, tagjaik főként a központokon keresztül kerülnek kapcsolatba a szervezettel. Ennek erősítése érdekében szeretnék a központok kínálatának bővítésével növelni azok vonzere-

jét. A pályázatoktól való függés csökkentése céljából egy piacra is termelő asztalos- és kézműves műhely berendezését tervezik.

HEROSZ Fejér Megye Szervezete, Székesfehérvár – 800 000 Ft

Az országos állatvédő egyesület helyi tagcsoportja az önkormányzattal kötött együttműködés alapján állatmenhelyet tart fenn, emellett táborokat, jeles napokat is szervez. Legfőbb problémája a kevés

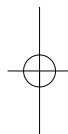
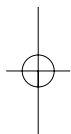
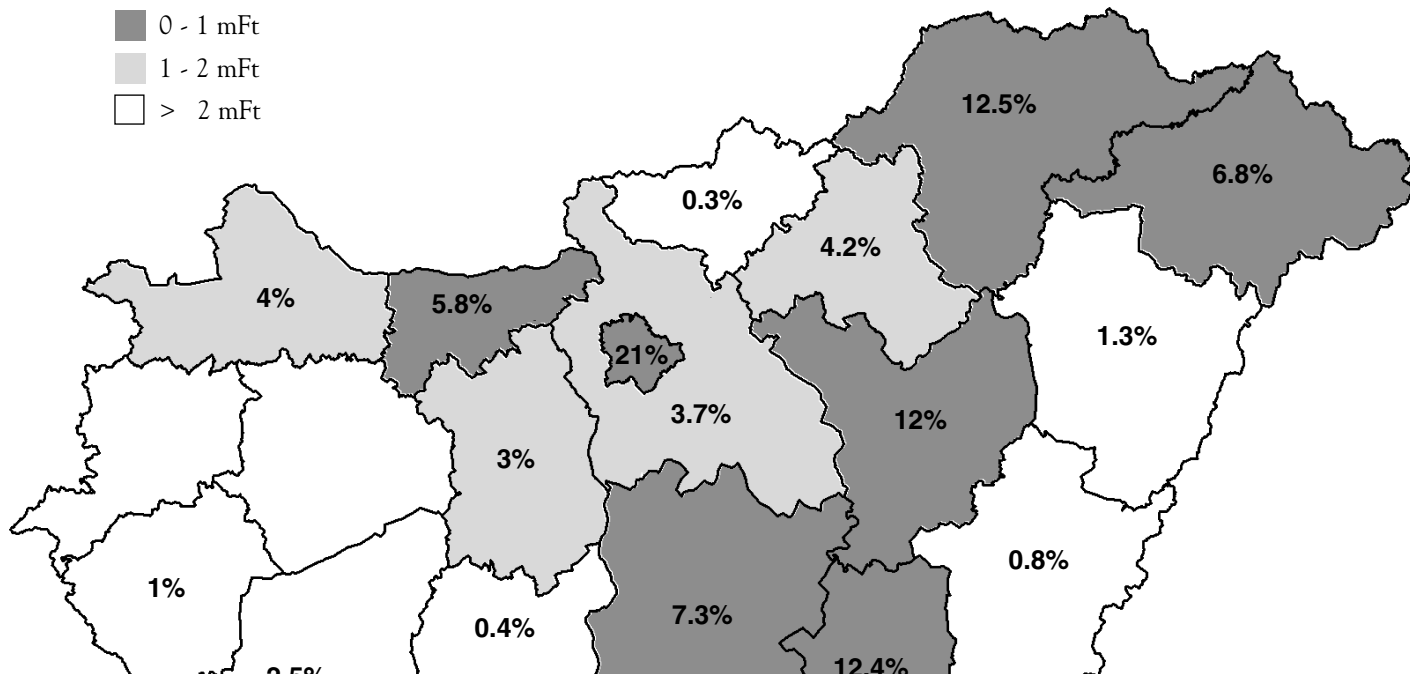
önkéntes mellett a tagok személyes kapcsolatának hiánya, ami elfáradáshoz, kiégéshez vezethet. Nagy szükségük lenne egy irodára, illetve olyan helyiségre, ahol találkozhatnak és a csoport iránt érdeklődőket fogadhatják, ezért egy, az állatmenhely területén felállítható faház beszerzését tervezik.

Kalamáris Ifjúsági Kulturális és Diákújságíró Egyesület, Nyíregyháza – 955 000 Ft

Az 1993-ban alakult egyesület célja a fiatalok szabadidő eltöltésének, információval való ellátásának elősegítése, programok szervezése, illetve az ifjú tehetségek felkutatása és gondozása. Szerteágazó tevékenységük mellett hiányzik egy olyan vezető, aki főállásban alkalmazva átlátna a különböző részterületeket, biztosítaná a munka folyamatosságát, és legfőképpen összefogná a csoportot és erősítené identitását.

Z Ö L D M U N K A P R O G R A M

Szervezet neve	Támogatás	Programelőkészítés témája
Lungo Drom Érdekvédelmi Cigány Szövetség – Perkupa	97 040 Ft	Állattenyésztés, mangalica állomány létrehozása a Nemzeti Parkkal együttműködve
Lungo Drom – Mátraterenye	135 000 Ft	Bogyós gyümölcsstermesztés (fekete ribiszke, piros ribiszke, szeder) – szaktanácsadás, talajvizsgálat
Somogy Természeti Örökségéért Közalapítvány – Rinyaszentkirály	130 000 Ft	Talajvizsgálat gyógynövénytermesztéshez
Együttlét Roma Érdekvédelmi Szervezet – Hajmás	55 000 Ft	Talajvizsgálat és tápanyag-utánpótlási szakvélemény bogyós gyümölcsök termesztéséhez
Lungo Drom Országos Cigány Érdekszövetség – Csobád	204 200 Ft	Szedertelepítés, talajvizsgálat és szaktanácsadás
Pamuki Jóremény Cigányszervezet – Pamuk	87 700 Ft	Gyógynövénytermesztés és állattenyésztés, mangalica- és kecsketartás, programtervezés
Kajdacs Roma Egyesület – Kajdacs	165 000 Ft	Vizenyős területek hasznosítása, gyógynövénytermesztés és szárítás
Cigány Kisebbségi Önkormányzat – Lakócsa	115 000 Ft	Állattenyésztés, mangalicatartás
Garabonci Cigányokért Egyesület – Garabonc	195 000 Ft	Őshonos háziállatok állattenyésztés ökológiai tevékenységének szervezése
Zala Megyei Cigányok Érdekvédelmi és Kulturális Egyesülete – Sormás	210 000 Ft	Erdészeti alaptervekenyességre épülő gazdálkodás kialakítása, szaktanácsadás.

A FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLAT EREDMÉNYE

Hitelesítő záradék

Elvégeztem az Ökotárs Alapítvány mellékelt 2001. december 31-ei egyszerűsített közhasznú beszámoló mérlegének – melyben az **eszközök és források egyező végösszege 298.553eFt** - és eredménykimutatásának - melyben a **tárgyévi eredmény 63.033eFt** - vizsgálatát.

Az éves beszámoló elkészítése az igazgató feladata.

A könyvvizsgáló feladata a mérleg és az eredménykimutatás véleményezése /záradékolása/ a könyvvizsgálat alapján.

A könyvvizsgálatot a Magyarországon érvényben lévő törvények és jogszabályok alapján, valamint a Nemzeti Könyvvizsgálói Irányelvekkel összhangban hajtottam végre.

A fenti irányelvek értelmében a könyvvizsgálat elvégzése során kellő bizonyosságot kell szereznem arról, hogy az egyszerűsített éves beszámolót, annak részeit és tételeit, azok könyvelési és bizonylati alátámasztását fentiek alapján készítették el.

A szervezet közhasznú, a könyvvezetés módját a Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény és a 224/2000. (XII. 19) Kormányrendelet határozza meg, mely szerint a közalapítvány kettős könyvvitelt vezet és közhasznú egyszerűsített éves beszámoló mérleget és eredménykimutatást készít.

Meggyőződésem, hogy munkám megfelelő alapot nyújt a hitelesítő záradék megadásához:

“A közhasznú egyszerűsített éves beszámolót a számviteli törvényben foglaltak és az általános számviteli elvek szerint készítették el. A közhasznú egyszerűsített éves beszámoló a közalapítvány vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós képet ad.”

Budapest, 2002. március 13.

Entz Béláné

bejegyzett könyvvizsgáló

MKVK 003159

1125 Budapest, Szamóca u. 3.

ENTZ BÉLÁNÉ

bejegyzett könyvvizsgáló

reg. szám: 003159

Budapest XII., Szamóca u. 3.

Tel.: 355-9686

**AZ ÖKOTÁRS ALAPÍTVÁNY EGYSZERŰSÍTETT
ÉVES BESZÁMOLÓ MÉRLEGE 2001. ÉV**

Ezer forintban

		Előző év	Tárgyév
	ESZKÖZÖK		
A)	Befektetett eszközök	54 193	20 487
	Immateriális javak	423	99
	Tárgyi eszközök	7800	7718
	Befektetett pénzügyi eszközök	45 970	12 670
	Befektetett eszközök értékhelyesbítése		
B)	Forgóeszközök	159 164	269 400
	Készletek		
	Követelések	4816	5966
	Értékpapírok		52 690
	Pénzeszközök	154 348	210 744
C)	Aktív időbeli elhatárolások	28 712	8666
	Eszközök összesen	242 069	298 553
	FORRÁSOK		
D)	Saját tőke	227 555	290 588
	Induló tőke	200	200
	Tőkeváltozás	164 525	227 355
	Ebből tárgyévi	62 830	63 033
	Értékelési tartalék		
E)	Céltartalék		
F)	Kötelezettségek	14 072	7390
	Hosszú lejáratú kötelezettségek		
	Rövid lejáratú kötelezettségek	14 072	7390
G)	Passzív időbeli elhatárolások	442	575
	Források összesen	242 069	298 553

**KÖLTSÉGVETÉSI BESZÁMOLÓ ÉS EGYSZERŰSÍTETT
ÉVES BESZÁMOLÓ EREDMÉNY-KIMUTATÁSA 2001. ÉV**

A)	Tőke nyitó összege		290 588
B)	Bevételek		
	1. Közhasznú működésre kapott támogatás		120
	2. Pályázati úton elnyert támogatás		161 428
	3. Céltevékenység szerinti bevétel		1775
	4. Pénzügyi műveletek bevételei		33 812
	Összes bevétel		197 135
C)	Költségek		
	5. Személyi jellegű ráfordítások	10 551	
	6. Programköltségek	30 098	
	Adományi program és általános segítségnyújtás	11 034	
	Vidékfejlesztés	5762	
	Energia	676	
	ACCESS	2006	
	Átfogó szervezetfejlesztés	4541	
	Közösségek joga a tudáshoz	629	
	Tisza	5450	
	7. Kifizetett adományok		85 849
	8. Tárgyi eszköz és amortizáció		1356
	9. Pénzügyi műveletek költsége		4868
	Összes költség		134 102
D)	Eredmény		63 033
E)	Tőke záró összege	290 588	
	Induló tőke	200	
	Áthúzódó program maradványa	96 876	
	Saját tőke	193 512	

SUMMARY HUNGARIAN ENVIRONMENTAL PARTNERSHIP IN 2001

Ten years have passed since the first grantmaking meeting of the newly-founded Hungarian program of the 'Environmental Partnership for Central Europe' took place in Budapest. Over this decade, our region has changed enormously, and so did we. Nevertheless, the changes in Partnership were combined with stability, too: while we continuously reflected on new developments on the one hand, we also maintained our basic mission and activities on the other. This development process has by now arrived at a point where we have to re-think our role, considering the future of the Hungarian – and indeed Central-European – civil society as whole. In spite of the results – a generation of organizations reaching its adulthood, the establishment of operational institutional structures – the last decade of civic organizing didn't necessarily bring

stable legal and financial environments. To the contrary, perspectives are now more uncertain than ever. Therefore, we have entered into a dialogue with other private grantmaking and community development organizations to pinpoint needs and priorities in the light of new support mechanisms, also taking into account the possible (but largely still unknown) influence of the EU-accession process.

GRANTMAKING: CONTINUITY AND DEVELOPMENT

For HEPF, 2001 has been characterized by the above -mentioned „dual action”: our grant programs operated „business as usual”, but new programs were started, too. Within the framework of our various grantmaking programs – including thematic ones such as Energy, Tisza and Greenworks – we have been able to support altogether 95 applications with a total amount of app. 188 000 USD. Most grantmaking programs have meant the extension of previous efforts: The call for proposals within the framework of the Alternatives to Nuclear Power programs has been repeated annually since 1998, while in case of the Greenworks program, in 2001, we have already run the 5th phase. The trilateral „Civic Cooperation in the Tisza River Basin” program has been initiated in 2000, in response to the devastating cyanide disaster early that year. In 2001 we were able to announce a second call for proposals.

With our support, some high profile events were realized over the year. The anti-nuclear tent organized at the annual Island Festival now grew into a whole „green yard”, with stands from a variety of

NGOs, a stage and a film tent, fully powered by solar panels exhibited at the site. Debates on globalization, nuclear issues, climate change, gene technology and other hot topics took place, alongside the „Global Projector” films, concerts and exhibits. Many visited the green yard because they found it one of the most pleasant areas of the whole festival, attracting altogether about half a million young people.

In the Yugoslav town of Zrenjanin, OTPOR!, which started as a political protest organization, in a unique effort managed to bring together the inhabitants, the local government and the polluting industry, to find a common solution to the heavy pollution of the river Bega. They demonstrated the need for action by sampling the water and proving the presence of a variety of pollutants from industrial sources. During the roundtable discussion, some of the factories admitted the pollution and promised to use filters.

THEMATIC PROGRAMS: RENEWED ACTION

Besides grantmaking we have also maintained our technical assistance and training programs, too. The Integrated Organizational Development program which consists of a mixture of trainings, consultations and grants now works with the third group of NGOs to help them build their long-term organizational sustainability. Our information program, also known as Community Right to Know joined a major worldwide project initiated by the World Resources Institute (Washington, DC) and the Environmental Management and Law Association (EMLA, Budapest). This aimed at designing a comprehensive set of indicators to mea-

sure the regulation and practice in access to environmental information, public participation and justice. HEPP has actively participated in the efforts to pilot-test the preliminary indicators in Hungary. The national report – put together in cooperation with EMLA and the Ecological Institute for Sustainable Development (Miskolc) – will be published both as part of the international report but also domestically, to be used as a lobby instrument for further improvement in the field of environmental rights.

Our new programs in 2001 increasingly focused on rurals sustainability, the core theme of regional cooperation within the EPCE consortium. We continued, indeed renewed and extended the Amber Trail Greenway program aimed at helping the development of and cooperation among local projects to conserve the region's natural and cultural heritage and to develop eco-tourism, crafts and agriculture along the Cracow-Budapest corridor. Over the summer, these efforts were complemented by a series of study tours to introduce the little-known concept of eco-museums to Central-European community organizers and activists. Alongside these, the new Rural Livelihoods program took off as well, after a lengthy preparation period. Within this framework, the EPCE foundations will work together with 12 model micro-regions in Poland, Czech Republic, Slovakia and Hungary to help carry on and improve their local sustainability initiatives in the main areas of energy efficiency and renewable sources, agriculture (and marketing) and environment-friendly tourism.

General small grants program

Alliance of Nonprofit Human Services, Budapest – 345 USD

HEPF covered parts of the organizing costs of an international conference „Challenges of European Union – responses of Hungary” organized in March.

Association for Mesztegyő and Somogy – 500 USD

The Association aims at cleaning and decorating the streets and buildings of this small village in Southwestern Hungary. They base their activity on voluntary work: young and old work together on common activities. Besides the village embellishment program, the Association organizes events for local people to conserve their traditions and start new ones. The grant covered small gifts to the most active participants, photo documentation and newspaper subscription.

Association for Traditions, Handicrafts and Tourism of Kiskunság, Kerekegyháza – 900 USD

One of the association's principal aims is to preserve the traditions of their region, to

promote the use of local, natural materials and to raise awareness about the negative aspects of mass tourism around. Furthermore, they also aim at protecting and breeding indigenous varieties of farm animals. To this end, the association plans to participate at exhibitions, organize fairs and village tourism during the whole year. HEPF supported them with a computer and contributed to their operational costs.

Association for Village Tourism „Pearls of East-Mecsek” – 1000 USD

The Association was formed by inhabitants of Mecseknádasd, Óbánya and Ófalu who feel responsible for their environmental and architectural values, which they would like to show to visitors, too. Their project also dealt with the problems of illegal waste. The grant supported their operational costs of a few months and activities to clean the village from illegal waste dumps.

Association of Defenders, Budapest – 1035 USD

The grant supported the operational expenses of this rather fresh organization, which introduces new ideas and approaches fertilizing the intellectual life of

the Hungarian green movement. The Association has recently organized a number of conferences, street actions, and published a variety of statements (“The rights of future generations”, “Economy and society” etc.)

Association of Defenders, Budapest – 317 USD

The Association held a meeting about „Rainbow Economy”, dealing with alternative local economical initiatives. This model refers to the diversity of local initiatives aiming to solve the ecological and social crisis. HEPF contributed to their moderator's payment and participants' fee. The gathering was very successful, its participants established an e-mail listserver to strengthen their contacts and communication.

Association of Defenders, Budapest – 982 USD

The organization received support covering the costs of coordination and organizing among the groups participating at the Green Yard of the Island Festival.

Association of Environmental Counselors, Budapest – 1202 USD

The association was established in January 1995 in order to coordinate

activities and programs related to environmental counseling, to develop and maintain a network of environmental advisory offices throughout the country, and to improve cooperation among environmental NGOs. This time, HEPF supported them with a computer.

**Awakening Nature Association,
Orosháza – 1007 USD**

The organization also functions as the local chapter of the Association of Environmental Counselors. They received support contributing to their operational costs, including rent, telephone, bookkeeper's fee and office supplies.

**BOCS Foundation,
Székesfehérvár – 933 USD**

Collected works of the environmental scholar, Donella Meadows who recently passed away are not available to the wider public in Hungarian language.

The foundations has initially received a loan for editing and printing a volume of her writings, which – upon their request – was later turned into a grant.

**Békés Local Group of the
Bioculture Association
– 162 USD**

The group is active since 1991. Within the framework of this

project they organized a herbal tour, where the didn't only teach the participants about herb lore on the spot, but also filmed the plants, which will be later useful during lectures and workshops.

**Budakeszi Local Group of the
Bioculture Association
– 720 USD**

This local group was formed of the students of the qualified course in organic farming held locally in February 2000. The organization considers gardening as part and parcel of active environmentalism. In accordance with this, in autumn 2001 they organized a course on the following topics: Planting orchards, Reforestation and forest maintenance with the ecologist's eye. HEPF contributed to the organization of this course by covering the lecturers' fees.

**Central and Eastern European
Working Group on Biodiversity,
Miskolc – 1080 USD**

The organization, established in 1993, aims at implementing the Convention on Biological Diversity of Rio as well as other tasks related to the increase of biological diversity internationally. Their projects aims at presenting the environmental and nature conservation problems posed by

gravel pits and ponds through a publication. HEPF contributed to the printing costs.

**Civic Center and Databank of
Hajdúság, Hajdúböszörmény
– 610 USD**

The Foundation has been established in 1996 by NGOs active in Hajdúböszörmény town. to improve the local civil society. It carries out environmental and nature conservation activities as well. The present program aimed at raising awareness about an illegal waste incinerator operating in the town, and drew the attention of the authorities to this problem. They received support for expert fees, communication and travel costs.

**Danube Circle, Local Group of
Harta – 267 USD**

The Group's mission is to improve environmental awareness of the inhabitants in their village, which is located near the Danube. They celebrated some environmentally prominent days in autumn 2001. The grant supported the costs of four events and their promotion.

**Earth Day Foundation, Budapest
– 1000 USD and 667 USD**

In 2001, the Foundation issued two publications: the new traditional Hungarian version of the "State of

the World 2000” (by the Worldwatch Institute) and a translation of the book “Ecological Footprints” by M. Wackernagel – W. Rees. These two grants covered translation and proofreading.

Eco-chance Foundation – Mátyásfa Association, Kismaros – 975 USD

The two organizations jointly work on the revitalization of the Morgó creek, endangered by the water regulation arrangements of the local government neglecting environmental aspects. The organizations took and analyzed water samples five times throughout the year, they made a photo series from the creek’s source to its mouth, cleaned the waterbed, and also commented on the village’s development plan.

„Endre Benedek” Cave Research and Nature Conservation Association, Dorog – 534 USD

The Association is prepared a poster to introduce the natural values and environmental problems of Palatinus lake – a former mine lake – in Dorog’s environs. They distributed the poster in schools and public institutions of the region. HEPF supported the project with printing costs.

Environmental Association of Dorog – 1080 USD

The well-known local association has fought the construction of the 4th slag dump of the toxic waste incinerator located in the town, which would endanger to local carst water reservoir, since 1996. They began the struggle by collecting of signatures, later they organized demonstrations to stop the construction. This grant covered the fees of geological and hydro-geological experts.

Environmental Association of Hatvan – 333 USD

The grant contributed to the organization’s operational costs and to publishing their newsletter ‘Green News of Hatvan’. The Association is extending its activities and started a new program to locate waste deposit sites. In 2001 they have eliminated several such dumps, with the help of a conscientious objector employed with HEPF’s support.

Environmental Management and Law Association (EMLA) Budapest – 1071 USD

A group of citizens living in the 9th district of Budapest asked EMLA to plead their cause. They are suing NOKIA because the company placed antennas on their

houses without approval of the properties’ owners. HEPF contributed to the legal costs. If the win the case, they reimburse the grant.

Environmental Management and Law Association, Budapest – 1334 USD

The Association represents a family in this case. They filed a suit because a private company started a noisy business in their neighborhood. Several examples of mismanagement were uncovered. EMLA will publish a summary of the case when it is closed to inform wide public.

Environmental and Tourist Association of Bakonyalja, Csátka – 690 USD

It is the only active organization in the micro-region of 4 villages. They take on all sorts of activities serving their natural and social environment. A new employee is hired by the organization – part of her salary was covered from the grant.

Fauna Association, Budapest – 1071 USD

Fauna promotes animal welfare through environmental education work, by starting legal proceedings and establishing an animal protec-

tion service. HEPF contributed to the Association's operational expenses for six months.

Foundation for Gyarmatpuszta – 1798 USD

Gyarmatpuszta is a settlement of 62 inhabitants. Formally, it is part of Gyermely town, but geographically it is clearly separated. Historically it was an estate centre, and nowadays it is still a popular hunting area. The local people enthusiastically work on preserving the beauty of their environment – that's why they established the foundation in September 1998. The organization has cleaned upon the local chestnut alley with voluntary work, they repaired the dust road leading through and renovated the front of the local chapel. HEPF supported their operational costs.

Foundation for Gyarmatpuszta – 3597 USD loan

The organization, supported by HEPF before, received a loan to help find new supporters and raise funds locally.

Foundation for Natural Lifestyle, Tata-Agostyán – 690 USD

The grant contributed to the fees of 3 conscientious objectors working on the Foundation's site. The organization is extending its

activities – anything related to natural lifestyle can be found there: environmental education, teachers' trainings, camps, practical courses on life in nature, etc.

Foundation for Otters, Budapest – 345 USD

The grant contributed to the publishing costs of the second volume of Animal Stories. Readers appreciated the first one very much. Both books feature interesting and informing stories for children and grown ups about animals written by Pál Gera.

Foundation for Teachers Training of Sárospatak – 965 USD

The Foundation is planning and building demonstrative paths in the some neglected regions of Sárospatak and the Zemplén mountains. Usually they publish information guides of a high standard. HEPF gave them a loan to build their third path and publish the booklet about it.

Foundation „Sprouts”, Budapest – 2885 USD

The Foundation started a new program to help organize a selective waste collection scheme at a residential area of Kistarcsa. They do this by creating “waste yards”, installing selective waste

bins under the dishwashers in the individual apartments as well as by publishing documents about the procedures. Initiatives of this kind will hopefully help involve more citizens in the process. The local elementary school and kindergarten have already joined to the process. HEPF supported the Foundation by covering the costs of the waste bins, the publication of the documents, office rent and the salaries of social workers.

Green Point Environmental Association, Jászapáti – 1770 USD

Earlier, the organization functioned as the Jászapáti local chapter of the Green Future Association. Their main aim is to draw the attention of local inhabitants and decision-makers to the grave waste problems of the settlement. In order to help these efforts, HEPF contributed to the costs of soil, water and plant tests (to support lobbying for a recultivation plan) and also to the operational costs.

Göncöl Alliance, Vác – 1333 USD

The 2001 annual National Gathering of Environmental and Nature Conservation Organizations was organized by the Alliance. The grant covered

the rental fee of the lecture room and the typing, editing, printing and mailing costs of materials after the meeting.

**Göncöl Foundation,
Vác – 4856 USD loan**

During the years 2000-2001 the foundation has greatly extended its activities to gain independence from state environmental funding. However, these efforts were not always successful. Payment for some of the new works didn't arrive, not even after 9-15 months, due to permanent administrative problems on the founder's side. This delay caused serious organizational problems in the foundation. Nevertheless, they need to maintain the continuity of their staff and work in the period of November-January, and also wished to start their previously planned activities, therefore they needed to apply for loan to solve these temporary problems.

**Gypsy Organization of Somodor
– 417 USD**

The organization was founded in 1996. Their main goals are to improve the quality of life of the local gypsy community and to have a more powerful advocacy in the local politics. The also aim improving the environmental awareness of

the local inhabitants by organizing activities protecting the green areas in and around the village through reforestation, grassland creation, and landscape development. HEPF's grant covered the costs of education, including education materials, travel and tree saplings.

**Gyűrűfű Foundation, Gyűrűfű –
374 USD**

The Settlers' House of the eco-village in Gyűrűfű has been built for several years. It offers temporary accommodation for those who want to settle down in the village. The House will hopefully soon serve as a cultural center, office, school and meeting place. HEPF grant covered the costs of installing electricity.

**Hungarian Nature
Conservationists' Society,
Budapest – 190 USD**

HEPF covered the participation fee of a program officer to take part at a one-week Environmental Counseling Training Program organized by EBRD. He used his experiences in the Society's project on industrial environmental standards and regulation. He shared his experiences with the representatives of several NGOs through a one-day presentation.

**Ipoly Union,
Balassagyarmat – 1000 USD**

The Union set up an eco-tourism stand at the international fair „Travel 2001” to provide opportunity for some organizations from their region to introduce themselves to the wide public. HEPF contributed to the rental fee of the stand and to publishing a leaflet on eco-tourism.

**„Kiss Ferenc” Nature
Conservation Association of
County Csongrád (CSEMETE),
Szeged – 893 USD**

The Association started a nature conservation patrol program for schools years ago. In order to strengthen the cooperation with children and deepen their knowledge on nature, two activists lead tours once a month in spring 2001. The program is supported with cost for two bikes and travel.

**Living Space Foundation
of Eger – 720 USD**

The foundation is active since the year 2000, but they have only been recently registered. Their aim is to enhance the development of an environmentally benign, natural and healthy lifestyle both in terms of material and spiritual well-being, by blending environmental awareness with cultural and artistic

traditions. HEPF has supported their activities with a printer and a slide projector.

Living Village Network, Visnyeszéplak – 413 USD

The Network organized the first Winter Meeting of Living Villages in February. Winter was more appropriate for members of the Network to meet and discuss their common problems because in summertime they are too busy in their fields. The meeting was held in the Dráva-fok training center. The program included discussions on community problems, advocacy and exchange of experiences in farming.

Local Government of Village Iklad – 333 USD

The local government is coordinates in a variety of environmental activities in Iklad, mobilizing local sources. HEPF provided for the local events of International Environmental Day and for a research program on local natural values. They worked with low budget, involving many volunteers.

Nimfea Association, Túrkeve – 1000 USD

The Association took on the task of mediating among programs and organizations relating the Tisza river. They also work for making

the results of monitoring and research programs financed by state funds publicly accessible. The Association hired a coordinator for these tasks. His salary for 6 months and costs of meetings were covered by the grant. The database of the results is already available in the form of a CD.

Palocsa Association, Zalkod – 172 USD

Renewable energy sources and traditional forms of energy are utilized in Katonatanya, in the proximity of Sáros-patak town: a pump operated by a windmill, an ice-pit, and a water heating system operated by solar energy. The Association was granted to restore the fishpond, also used as a reservoir.

Palocsa Association, Zalkod – 1035 USD

The 2nd Conference for the Management of Flood Areas was organized by the Association in Nagykörű village in spring 2001. The aim of the conference was to prepare for a shift in water management systems and approaches, and also to initiate dialogue among the various stakeholders. The grant supported the expenses of the conference and publishing a booklet of the proceedings.

Peter Sarkozy Foundation for Bioculture, Budapest – 540 USD

The foundation was established in June 2001 in the memory of Peter Sarkozy, one of the founding members of the Bioculture Association. They aim at collecting, maintaining and publishing the works of the late Mr. Sarkozy, as well as at spreading the ideas of organic farming, organizing conferences and issuing publications. With this proposal, they wished to re-edit and publish the book "Plant Associations". HEPF covered part of the costs of fees, editing, layout, printing and organizing.

Reflex Environmental Association, Győr – 1870 USD

The association tries to find answers for the problems of Vág, a small village located near the Rába river. Since the '70s the walls of the houses keep on breaking constantly, the ground's impermeable layer is disappearing, deep underground water contains too much ammonia, so the locals are forced to use canned water. HEPF supported them to collect and analyze data by their experts, to consult and lobby in different forums and to help formulate

expert opinion by covering part of their travel and office costs.

Scout Group „Teleki Pál”, Kőtelek – 133 USD

The group is located in a village of the Great Hungarian Plain. The grant contributed to the organizational costs of prominent environmental days and programs: spring cleaning, Day of Birds and Trees, Earth Day. The group organized several activities and games for these occasions. The grant covered prizes and awards for the participating children – books, table games, calendars, T-shirts – all about nature conservation.

Town Embellishment Association of Budapest – 357 USD

The Association works on improving the environmental culture and the citizen-friendliness of the capital. Through its local groups it follows upon the activities of local governments related to natural and architectural heritage. HEPF contributed to operational costs of the Association.

Tree of Life Environmental Association, Eger – 6611 USD

The association has been working on the protection of wetland areas since its foundation. The aim of this project was to map the small

lakes (ponds) around the country, to evaluate their status and to develop a concept for their protection. In order to achieve this, HEPF covers the salary of the program coordinator for 12 months.

TRIDEA Nature Conservation Association, Mátészalka – 720 USD loan

The association applied for an urgent loan to solve temporary financial problems. HEPF's board supported their request.

Village Embellishment Association of Tiszaalpár – 862 USD

The Association builds a demonstrative nature path in cooperation with Kiskunság National Park. The path will have stops at every interesting spot of the village: ruins of an ancient fort, a workshop for traditional handicrafts, monuments, old wine cellars and traditional buildings. They planned to publish a guide about the path. HEPF grant covered the publication.

Village Protection Association of Százhalombatta – 567 USD

The Association is reviving hundred-year old traditions of local civil organizing in the old part of Százhalombatta, adapting to the

demands of the present. They organized a series of lectures on health and environment, since the area has a very high rate of cancer (due to heavy industrialization) and also received support for operational costs.

Walking Association of Kengyel – 1035 USD

The Association is suing Green World Ltd. for planning a hazardous waste incineration plant in this predominantly agricultural village. EMLA represents them in the case. They have to deposit the equivalent of technical and economical expert fees. The fee was provided by HEPF on the condition that they return it if they get a favorable result in the case. In November 2001, the county court ruled against their case, however, the plan to appeal this result at the Supreme Court.

Waste Working Group, Győr – 1080 USD

The organization started to create a database of companies and individual persons who could be potential new owners of used materials, as an instrument to decrease the amount of waste by recycling them. HEPF supported the program by covering telephone and Internet costs as well as the salary of a full-

time coordinator employed by the Group for this job.

Young Nature Conservationists Association of Hajdúböszörmény – 1284 USD

The organization, turning ten this year, initially worked only on local issues, but later they extended their activities for the whole micro-region and now also play a role in larger regional programs. With this project they aimed at establishing the Civic Environmental Forum of the North-Plain to enhance the flow of information and the knowledge about the region's development plans and politics.

Alternatives to Nuclear Power 2001

Energy and Environment Foundation, Nyíregyháza 1355 USD

“Antinuclear lecture series and exhibition”

The Foundation focuses on energy efficiency and the use renewable energy sources to protect the environment. They draw attention to the problems related to nuclear energy, its alternatives and seek for answers to other emerging questions. They organized a series of lectures about nuclear energy

and renewable energy sources and an exhibition about Hiroshima and Chernobyl.

E-mission Association, Nyíregyháza – 1355 USD

“Arts Competition about Nuclear Energy”

The organization announced a contest for products of visual arts – photos, paintings, sculpture, cartoons – prepared by young people between 16-24. The topics are nuclear energy, its advantages and disadvantages. The award ceremony, held in autumn 2001 was well covered by the media. The best pieces are assembled in an exhibition to be displayed in different towns around the country.

E-mission Association, Nyíregyháza 2373 USD

“Antinuclear programs at the Hegyalja Festival”

The organization put up a tent at the Hegyalja Festival in Tokaj. The programs targeted the youth visiting the Festival to inform them about the nuclear situation in Hungary and abroad. Usually 15-18 000 young people participate at this annual event. The program of the tent included awareness raising on energy efficiency and renewable sources, too.

Green Energy Network – E-mission Association, Nyíregyháza

– 966 USD, returned

“Antinuclear edition of enerGAIA”

Green Energy Network is an umbrella of environmental NGOs interested in the environmental impacts of energy production. The antinuclear edition of EnerGAIA magazine should have covered the problems of energy production in Hungary and the consequences of lifetime extension at the Paks Nuclear Station. However, unfortunately the publication was never realized.

Reflex Association, Győr 3730 – USD

“Nuclear Energy – With or Without – 2001”

Will blocks of the Paks Nuclear Station finally close down in 2017 as they are supposed to be? – This is the main question of the activities implemented by the Association. Their program aimed at pressing for the planned shutdown by awareness raising activities – lectures, publications – and also prepared a statement to be adopted at the 2002 National Gathering of NGOs. During a two-day professional meeting the participants discussed a list

of well-prepared topics. A publication summarizing the lectures and discussions is being distributed to organizations for free.

**Energy Club Association,
Budapest – 2712 USD**
“Island 2001”

Like in the previous years, Energy Club participated at the Island Festival in Budapest with a variety of programs, quizzes and demonstrations on energy issues. In 2001, they cooperated with the Association of Defenders and set up their tent in the so-called Green Yard. Their programs, discussions and concerts were fully powered by solar cells.

**Energy Club,
Budapest – 4745 USD**
“Activities related to the planned capacity increase and life span extension of the Paks Nuclear Station, as well as to the problems of radioactive waste disposal in Hungary”

One of the main aims of the Club is to monitor, uncover and publish all kinds of nuclear problems (primarily in Hungary), exert pressure and lobby related to these.

**Energy Club,
Budapest – 1865 USD**
“Awareness raising booklet on

nuclear reactors”
More and more people ask the Club about what a nuclear reactor is that they oppose. In order to answer these questions, the organization published a booklet about power stations and reactors this year. This freely distributed publication forms part of a series dealing with the various processes and steps of nuclear energy production.

**Energy Club,
Budapest – 1390 USD**
“Educational workshops on nuclear energy production for Hungarian green organizations”

The Club considers training, knowledge transfer and network building with and for Hungarian and Central European activists and NGOs as one of its main tasks. Within the framework of this activity, during autumn 2001 they organized a two-day seminar introducing the various processes and steps of nuclear energy production. The lectures were followed by discussions, informal exchanges and the elaboration of a joint action program.

**Energy Club,
Budapest 1695 – USD**
“Production of a poster to introduce nuclear energy

production in schools”
The Club prepared a poster illustrated with colored drawings and figures presenting the questions around nuclear energy for primary school kids.

**Energy Club,
Budapest – 3050 USD**
“Publication of the Newsletter of the Antinuclear Working Group in 2001”

Experience from the last three years clearly demonstrates that the Antinuclear Newsletter is one of the best vehicles to reach out to the old and new members of the working group, to supply them with information about the nuclear problems around the world, about the opportunities in renewables, about new trends and globalization. The organization published three issues during the year.

**„Nimfea” Nature Conservation
Association, Túrkeve
– 1000 USD**

“Awareness raising activities connected to the solar panel building workshop”
The Association hopes to promote a form solar energy use by demonstrating and lending their solar collector. Besides they prepared an awareness raising publication on renewable energy sources.

Civil Cooperation in the Tisza River Basin

HUNGARY

**Palocsa Association,
Zalkod – 14.246 USD**

Palocsa is a network with members from all over in Hungary, aiming at working out new methods for nature protection. Their guiding principle is the support of the self-organization and self-regeneration of natural systems: „nature is not a resource but a partner”, „man can only flourish by enriching nature”. They work on landscape rehabilitation in cooperation with 12 municipalities of the Bodroglók region (close to the northeastern border of the country), in order to set up a model of landscape management in harmony with river Tisza by changing the economic structure of the micro-region. They use Geographic Information Systems to map the waterway, and have already assigned a pilot area in Bodroghalom village.

Agriculture Chamber of Bács-Kiskun County, Kecskemét – 8167 USD

The Chamber is involved in regional development and awareness raising activities. Its main target groups are farmers, producers and enterprises.

With this program, they aim at improving the environmental management of river valleys, waterside habitats and flood areas. In order to implement their plans they organized consultations for the public sector, local governments and civil organizations to initiate public debate and get information about the level of farmer's awareness on the issues.

CSEMETE Association, Szeged – 13.458 USD

The program aims at mapping public opinion about water pollution and the attitudes towards sustainable water management in small settlements around Szeged town by a questionnaire survey. After evaluating the poll, it will be possible to work out an information campaign to call attention to ecological models of water consumption in the surveyed areas.

E-mission and Nimfea Associations, Nyíregyháza and Túrkeve – 12.000 USD

The two organizations work on a comprehensive database to monitor typical species along the Hungarian part of Tisza river and pollution sources of 7 Hungarian and 5 Romanian counties. Data will be recorded in Geographical Information System.

ROMANIA

**ECOTUR,
Sibiu – 1798 USD**

The program is a continuation of last year's activities. This year, the aim was to spread public information along the rivers Tarnava and Ompoi, based on the experience of previous activities. They organized thematic ecological camps for the youth. Of these groups, River Guards were initiated in four villages, and children regularly monitored the rivers with the help of their teachers. The program included a meeting to exchange experience and share knowledge among experts and authorities about the threats to biodiversity along the rivers, where they also prepared a short-term action plan.

**Pro Europa League,
Tirgu Mures – 8500 USD**

The League focuses on rebuilding the Rumanian civil society, on the protection of environment, human rights and democratic values. Their program aimed at building a network of NGOs from Rumania, Hungary, Ukraine, Slovakia and Yugoslavia. Most of the organizations involved have been working together informally in monitoring activities along Tisza river and on public information. The League

held a three-day meeting where representatives of civil and governmental organizations worked on a framework agreement and action plan to address the ecological problems of the river. The results are presented in the form of a publication to the broader public.

Transylvanian Carpathia Society, Satu Mare – 7000 USD

The Society is more than a hundred years old, and has 18 branches at present. The motto of the Satu Mare branch is „healthy society in a healthy environment”. Their program was implemented along the river Túr, which can be described by a rich but seriously endangered biodiversity. The objective was to work out a sustainable development strategy for the region. They prepared an inventory and a classification of the ecosystems along the river, set up a database on the topic, and published a leaflet about it. The processed information will be introduced to the inhabitants of six villages along the river, but also the environmental authorities in charge will be involved in the campaign. The impacts of the campaign will be followed up by an opinion poll.

GeoMMed Association, Baia Mare – 4650 USD

The Association provides technical support and professional background for local and regional environmen-

tal organizations and activities. In the framework of this program the Association carries out an ecological research along the Ilba river. The region is seriously damaged by ore mining activities of several decades. Based on the results of the research they plan an information campaign, and form environmental groups for youth and adults (eco groups). They organize lectures and seminars for the groups and prepare the institutional background of environmental action groups. The results of the program will be published through the media.

YUGOSLAVIA

OTPOR!, Zrenjanin – 7435 USD

After the change of the regime in Yugoslavia, the protest organization OTPOR turned to monitoring and enhancing democratic development. Their programs aim to improve the quality of life in all respects. The center of the organization is located in Belgrade, and there are local groups in 138 towns of Serbia. The local group in Zrenjanin received a grant from HEPF to implement their project related to the river Begej that flows through the town. They took and analyzed water samples five times during the year. They organized a wide public campaign to increase the environmental awareness of local people. They managed to bring together a

roundtable discussion including citizens, authorities and companies, some of which has acknowledged the fact of water pollution and promised to install filters.

Bird Protection and Study Society of Vojvodina, Novi Sad – 2531 USD

The society is the only one of its kind in Serbia. During its 10 years of operation it carried out mainly research programs in international cooperation. Within the framework of this project, they conducted research on heron and stork species, which are good indicators of the changes in environmental conditions. In addition to this, they made efforts to change the local people's hostile attitudes towards these species. To this end, they organize workshops for the local governments and educate local people as well as decision-makers about how they can fit nature protection in their everyday activities.

Danube Environmental Forum – Yugoslavia, Belgrade – 4695 USD

The Forum is a network of environmental NGOs along the Danube. Their program focuses on awareness raising about the Aarhus Convention on public participation. Thus, they built contacts with and organized meetings for stakeholders and NGOs, and also published a brochure about the convention.

Integrated Organizational Development Program

Cultural Association of Szőny, Komárom – 3480 USD

This local association aims at enhancing the public and cultural life of their town. Their major problem proved to be the weakness of both internal and external communication. In order to overcome these, they intend to make their meetings more regular and organised as well as to renew their internal newsletter. They also plan to publish an introductory brochure, posters and leaflets and a year report with a uniform design.

„Kiss Ferenc” Csongrád County Nature Conservation Association, Szeged – 3204 USD

The main profile of this organisation, formed in 1989, is

environmental education and teacher training. They run two education centers in Southern Hungary. Their activity heavily relies on volunteers, who became members largely through these centers. In order to broaden their constituency, they plan to enlarge the offers of the centers and thus make them more attractive. They also intend to diversify their sources, therefore they will start a small carpentry and crafts workshop and to market the products of these.

Fejér County Group of HEROSZ, Székesfehérvár – 2910 USD

The local group of the national animal welfare association runs a local animal shelter in co-operation with the municipality. Besides they also run environmental education activities. Their major problem is small number of volunteers as well as the lack of personal contacts among

their members, which may lead to demotivation and burn-out. They are very much in the need of an office and meeting space, where they could also receive people interested in their work. Therefore, they plan to erect a wooden house on the shelter grounds.

Kalamáris Youth Cultural and Student Journalist Association, Nyíregyháza – 3472 USD

The association was formed in 1993. It aims at helping young people to find the information relevant for them, organising community and leisure programs and giving talented youth a space to express themselves. Amongst all their activities they miss a full-time co-ordinator, who would oversee the various programs, ensure the smooth running of the association, and, above all strengthen group feeling and identity.

GREENWORKS PROGRAM

Organization	Amount	Project Idea
Roma Minority Self-Government – Lakócsa	414 USD	Keeping ‘mangalica’ pigs, goat, and sheep
Association for the Roma of Garabonc	701 USD	Keeping grey cows and ‘mangalica’ pigs
Roma Advocacy and Cultural Association of Zala County – Sormás	755 USD	Farming based on cooperative forestry
Lungo Drom Roma Advocacy Association — Perkupa	350 USD	Keeping ‘mangalica’ pigs
Lungo Drom – Mátraterenye	485 USD	Willow cultivation, planting fruit trees
Natural Heritage of Somogy Public Foundation and LD – Rinyaszentkirály	468 USD	Botanical garden and eco-tourism
‘Coexistence’ Roma Advocacy Organisation –Hajmás	198 USD	Community orchard, black currant production
Lungo Drom National Roma Advocacy and Civil Association of Csobád	735 USD	Planting blackberry
‘Good Hope’ Roma Organisation of Pamuk	305 USD	Keeping ‘mangalica’ pigs
Roma Association of Kajdacs	595 USD	Herb collection and processing

AUDITOR'S REPORT

Simplified annual report of Hungarian Environmental Partnership Foundation's /„HEPF” / as at 31 December 2001.

I conducted the audit of the HEPF's public benefit financial report for the year 2001.

The purpose of the audit is to express an opinion whether the simplified annual report prepared by HEPF was compiled in compliance with the prescriptions of the Act on Accounting and accordingly whether it provides a true and fair view of the equity and financial position and results of operation of HEPF.

I conducted my audit in accordance with International Standards on Auditing and the applicable laws and regulation in force in Hungary. Those standards require that I plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the report is free of material misstatements.

The audit's subject is to review the accounting records based on sampling, from which the annual report's actual data have been extracted. Beside these also includes the valuation of the accounting principles and the consistent application of the prescriptions. For the tax liabilities of the company I didn't carry out an itemised review of observance of the tax laws and the accuracy of the tax statements.

In making my audit, I checked incompliance with the annual report which is based on the general ledger as at the closing date 31 January

- observance of the accounting report making and valuation principles defined in the Act on Accounting
- in the balance sheet and profit and loss account:
 - correctness of the assets and liabilities valuation;
 - the permanence of the valuation principles, and the observation of the valuation method chosen among the valuation possibilities
 - allowed by the Act on Accounting;
 - success of the consistency;
- whether the balance sheet and the profit and loss account give a fair and true view of the equity, financial position and results of operation of HEPF.

The management's task is to prepare the simplified annual report - balance sheet, profit and loss account.

My detailed audit report as at 13 March contains my opinion to the balance sheet and the profit and loss account.

After the final result of my audit I summarise my findings as follows:

- The simplified annual report as at 31 December 2001. states:

total assets as per balance sheet	298.533 THUF
change in Fund Balance (result of current year)	63.033 THUF

- The books of the Foundation were continuously and as far as possible carefully kept in 2001.
- The annual report of HEPF was prepared based on the general ledger as at 31 December 2001. and was compiled in compliance with the balance sheet preparation basic principles.
- A fair and true view is given on the equity, financial position and results of operation of the Foundation.

Therefore I express the following opinion to the annual report of HEPF as at 31 December 2001. :

"The simplified annual report was compiled in accordance with the prescriptions included in the Act on Accounting and the general accounting principles. The annual report provides a fair and true view of the equity, financial position and results of operation of the Foundation."

Budapest, 14th of March 2002.

ENTZ BÉLANÉ
Chartered Accountant
Reg. Nr. 003159

ENTZ BÉLANÉ
bejegyzett könyvvizsgáló
reg. szám: 003159
Budapest XII., Szamóca u. 3
Tel.: 355-9686

**HUNGARIAN ENVIRONMENTAL PARTNERSHIP
FOUNDATION BALANCE SHEET
(SIMPLIFIED ANNUAL REPORT) YEAR 2001**

Figures in USD

ASSETS	Previous year	Current year
A. Fixed assets	195.000	73.700
Intangible assets	1.500	365
Tangible assets	28.000	27.760
Long term investments	165.500	45.575
Invested assets value correction		
B. Current assets	572.500	969.060
Inventory		
Accounts receivable	17.300	21.460
Short term investment (securities)	189.530	
Cash and cash equivalents	555.200	758.070
C. Prepaid expenses	103.250	31.170
Total assets	870.750	1.073.930
Sources		
D. Own capital	818.540	1.045.280
Start up fund balance	720	720
Change in fund balance	591.810	817.820
Result of current year	226.010	226.740
Reserves		
E. Marked reserves		
F. Liabilities	50.620	26.580
Long term liabilities		
Short term liabilities	50.620	26.580
G. Accrued expenses	1600	2060
Total net worth and liabilities	870.750	1.073.930

HUNGARIAN ENVIRONMENTAL PARTNERSHIP
 FOUNDATION ACTIVITY STATEMENT
 (SIMPLIFIED ANNUAL REPORT) YEAR 2001

Figures in USD

A Capital opening balance		1.045.280
B. Income		
1. Funds received for public benefit activities		430
2. Grant support		580.680
3. Other income		6.385
4. Bank income		121.625
Total income		709.120
C. Expenses		
5. Personnel		37.955
6. Programme costs		108.266
Grant-making and technical assistance		39.690
Rural development	20.726	
Energy	2.435	
Access	7.215	
Integrated Organizational Development	16.335	
Community Right to Know	2.260	
Tisza River	19.605	
7. Grants	308.810	
8. Fixed assets and depreciation		4.879
9. Bank costs		17.510
Total expenses		477.420
D. Result of current year		226.737
E. Capital closing balance		1.045.280
Start up Fund		720
Carry-over		348.475
Capital reserve		696.085

Az Ökotárs Alapítvány nem nyereségérdekelt, politikától és pártoktól független, a környezet állapotának javításáért és a hazai civil szféra és a lakosság környezeti érzékenységének és tudatosságának fejlesztéséért tevékenykedő szervezet. Kérjük, amennyiben egyetért céljainkkal és módjában áll, támogassa alapítványunkat és ezen keresztül a környezetvédelem ügyét.

Köszönettel:

Foltányi Zsuzsa

igazgató

Ökotárs Alapítvány

Számlaszám

10900028-00000007-62300934 (Ft)

76230101 (USD)

76230001 (EURO)

HVB Hungary, Budapest,

Szervita tér 8. 1052

Adószámunk

18062427-2-43

Postacím:
1519 Budapest, Pf. 411
Tel./Fax: (06-1) 466-8866,
209-5624, 209-7223
E-mail:
info@okotars.hu
www.okotars.hu